

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SAUSIO – JANUARY 14, 2010 • Vol. CI Nr. 9

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-13-10

PERIODICALS

LR ambasadoje prisiminti sausio 13-osios įvykiai

LR ambasadorius Audrius Brūzga susirinkusiems priminė sausio 13-osios įvykius. Ingos Lukavičiūtės nuotr.

Čikaga, sausio 13 d. (LR ambasados Jungtinėms Valstijoms ir Meksikai info) – LR ambasadoje Washington, DC sausio 13-osios, Laisvės gynėjų dienos, išvakarėse buvo prisiminti tragiški 1991 m. sausio 13-osios įvykiai ir pagerbtas aukų atminimas.

Susirinkusiems Washington apylinkių lietuviams, latviams, estams,

JAV įstaigų atstovams ir žurnalistams LR ambasadorius Audrius Brūzga priminė sausio 13-osios įvykius, kai prie televizijos bokšto ir parlamento rūmų Vilniuje prieš 19 metų žuvo 14 Lietuvos laisvės gynėjų ir šimtai buvo sužeista. Ta naktis, kaip ir neįkainojama auka tų, kurie žuvo, liks atmintyje visam laikui.

Žvakių šviesoje grojant Requiem muzikai buvo rodomi 1991 m. sausio 13-osios nakties vaizdai ir žuvusiųjų nuotraukos. Tos nakties prisiminimus atnaujino Jono Meko dokumentinio filmo „Lietuva ir SSSR žlugimas“ ištraukos, kuriose įamžinta, kaip tuo metu sausio 13-osios įvykius nušvietė JAV spauda ir televizija. Renginio metu dalyviai buvo tradiciškai vaišinami karšta arbata, prisimenant šaltas naktis ir dienas, praleistas saugant laisvę 1991 m.

Šiuo minėjimu LR ambasada prisidėjo prie pilietinės akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“, kurios metu yra uždegamos atminimo žvakutės. Šią akciją jau trečią kartą rengia Tarpautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti.

Lietuvos Respublikos diplomatai prisidėjo prie šios akcijos siekdami atkreipti dėmesį į Lietuvai svarbią datą ir prisiminti reikšmingas dienas, kai Lietuvos visuomenė apgynė savo Nepriklausomybę.

D. Grybauskaitė kviečia D. Medvedev atvykti į Lietuvą

Vilnius, sausio 13 d. (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė patvirtino, kad nusprendė kviešti Rusijos prezidentą Dmitrij Medvedev dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio renginiuose šių metų kovo 11 dieną.

„Mes kviesime visus prezidentus, kurie yra Europoje, ir kaimyninių šalių prezidentus“, – sakė valstybės vadovė.

Lietuvos kaimynė yra ir Baltarusija, kuriai vadovauja paskutiniu Europos diktatoriumi vadinamas Aleksandr Lukašenka. Neseniai Baltarusija dar kartą atsisakė Lietuvai išduoti įtariamąjį Sausio 13-osios byloje generolą Vladimir Uschopčik.

Paklausta, ar šis sprendimas rodo naujus posūkius užsienio politikoje, D. Grybauskaitė teigė norinti žinoti kaimynų požiūrį.

„Aš noriu žinoti, ar Lietuva svarbi mūsų kaimynams, aš noriu žinoti, ar Lietuvos nepriklausomybės dvidešimtmetis mūsų kaimynams yra svarbus“, – savo sprendimą pagrindė prezidentė.

Šalies vadovė į Lietuvą taip pat kviečia Europos Sąjungos valstybių prezidentus.

Buvęs Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas, europarlamentaras Vytautas Landsbergis šį sprendimą pavadino labai geru ir teisingu. V. Landsbergis priminė, kad Lietuvos vadovai ne kartą yra lankęsi Maskvoje, tuo tarpu Rusijos vadovas dar nebuvo atvykęs.

Lietuva Baltarusijai įteikė notą

Vilnius, sausio 13 d. (BNS) – Lietuvos Užsienio reikalų ministerija (URM) Baltarusijai įteikė notą dėl prokuratūros atsisakymo suteikti Lietuvai teisinę pagalbą Sausio 13-osios byloje, kurioje Lietuva siekia patraukti atsakomybėn Baltarusijoje esančius generolą Vladimir Uschopčik ir Stanislavą Juonienę, sakė diplomatinis šaltinis.

Nota įteikta praėjus 19 metų po sovietų kariuomenės veiksmų Vilniuje, per kuriuos žuvo 14 žmonių. Lietuvos teisėsauga įtaria, kad tuometinis Vilniaus karinio dalinio vadas V. Uschopčik tuomet davė įsakymą šaudyti į beginklius žmones.

Notoje teigiama, kad Baltarusijos generalinės prokuratūros pateiktas teiginys, esą ji įtariamųjų veiksmus

vertina pagal Sovietų Sąjungos įstatymus, neatitinka dvišalių susitarimų, pripažinusių, jog Lietuva nepriklausomybę atkūrė 1990 m.

URM notoje pareiškė, kad pagrindimas neatitinka 1991 m. pareiškimo, kurio įžangoje minimas 1990 m. kovo 11 d. priimtas Aktas dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo.

Paroda „Lietuviais esame mes gimę“ – jau Kaune

Vilnius, sausio 13 d. (Bernardinai.lt) – Puikią progą geriau pažinti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) istoriją suteikia kilnojamoji paroda „Lietuviais esame mes gimę“, atidaryta Kaune Vytauto Didžiojo universitete.

„Šios parodos tikslas – įvairiose Lietuvos vietovėse gyvenančius tautiečius supažindinti su užsienio lietuvių politine kova dėl Lietuvos okupacijos nepripažinimo. 18 kilnojamų parodos stendų taip pat pasakoja apie skirtingas emigracijos bangas, pateikia informaciją apie skirtinguose pasaulio kraštuose įsikūrusias Lietuvių Bendruomenes“, – sakė parodos organizatoriai.

Parodoje galima apžiūrėti nuotraukas ir dokumentus, gautus iš asmeninių archyvų, Amerikos lietuvių televizijos, Lietuvos išeivijos instituto, Kauno Pedagoginio muziejaus ir Lietuvos centrinio valstybinio archyvo.

Pasak parodos rengėjų, užsienio lietuvių įnašas jos tautiškuimui išlaikyti turėjo ir šiandien tebeturi gyvy-

Parodos tikslas – supažindinti su užsienio lietuvių politine kova dėl Lietuvos okupacijos nepripažinimo.

Zenekos nuotr.

biškos reikšmės Lietuvos valstybei ir jos valstybingumui, nes lietuviai – viena mažųjų istorinių tautų, kurios gyventojai gausiai išsibarstę po visą pasaulį.

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Lietuvių kino meno pergalė New York (p. 2)
- Sausio 13-ąją minint (p. 3, 11)
- R. Kriauciūno skiltis (p. 3, 5)
- „Draugo“ lietuviukai (p. 4)
- Laiškai, nuomonės, komentarai (p. 5)
- Šeiminkės patarimai (p. 8)
- Atsiminimai (149) (p. 9)
- Dovana Garliavos Juozo Lukšos gimnazijai (p. 10)
- Vilniuje vyko Lietuvos medžio drožėjų paroda-konkursas (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.38 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Visuotinis atšilimas – mūsų dienų baubas. Nuolat skaitome spaudoje, girdime per radiją, matome per TV – kyla oro temperatūra, tirpsta ledynai, žemė gaubia kažkokios dujos, dėl kurių susidarė šiltnamio poveikis. Baisu – greit bus visuotinis tvanas, ir mus apsems vanduo. Tačiau kas vyksta šiomis dienomis? Europa šąla, Šiaurės Amerikoje ne ką geriau – Miami zoologijos sode šimpanzės girdo karštu šokoladu, kad jos nesušaltų, šaltis pastarosiomis dienomis apėmė ir tuos regionus, kur žmonės iš-tisus metus vilki marškinėlius trumpomis rankovėmis – JAV pietinėje dalyje neįprasto šalčio aukomis tapo mažiausiai šeši žmonės. Tad tikriausiai teisu Londono laikraščio „The Sunday Telegraph“ mokslo apžvalgininkas Ch. Moncton, teigdamas, kad „mūsų planetos klimato atšilimo problema yra... ne mokslinė, o greičiau politinė!“
Redaktorė Laima Apanavičienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdienu, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

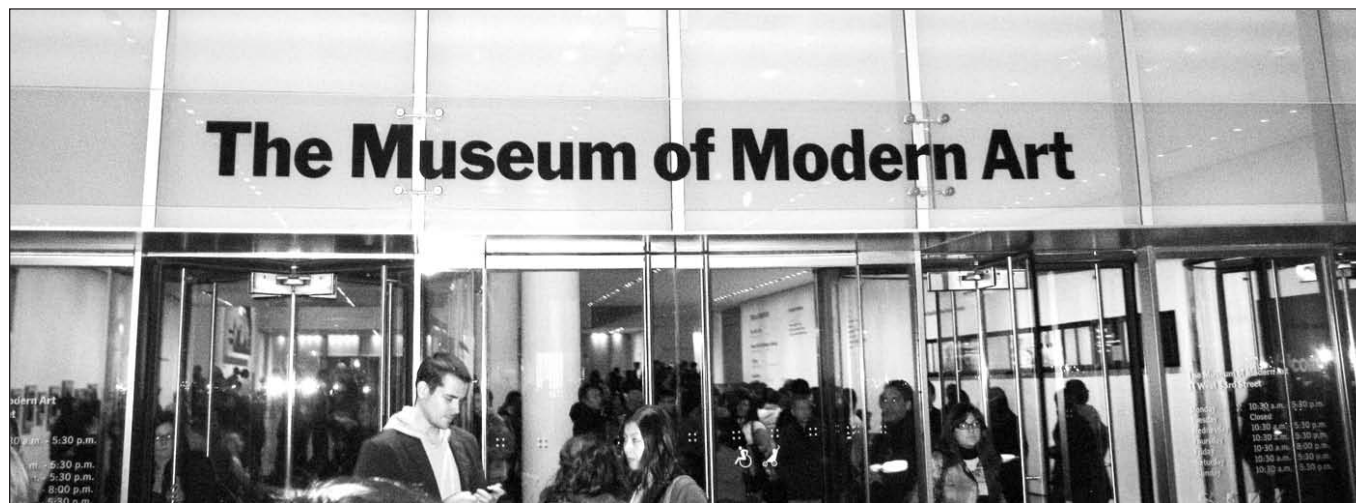
skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

NEW YORK, NY

Lietuvių kino meno pergalė

Lietuvių kino filmų (1990–2009 m.) režisierių darbai, pristatyti 2009 m. gruodžio mėn. 4–14 d.

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

JAV meno sostinėje – lietuviško kino dienos

Dažnokai išėivijos lietuvių spaudoje skaitome apie nesibaigiančias mūsų Tėvynės problemas, valdžios žmonių neišmanymą ar nenorėjimą padoriai tvarkyti savo valstybę. Argi viskas Lietuvoje taip jau blogai? Gal įmanoma ir teigiamų dalykų surasti, kaip toje pasakėčioje – lydekai paliepus, man panorėjus?

Štai kad ir pirmoji rimta tarptautinė mūsų šalies krepšinio federacijos diplomatinė pergalė, kai lietuviams užsidedę žalia šviesa dalyvauti Turkijoje kitąmet organizuojamose Pasaulio vyrų krepšinininkų pirmenybėse (nepaisant to, jog daugelis kritikų iš anksto „laidoj“ LKF vadovus, kuriems, atseit, niekaip nepavyksta surasti tinkamo Lietuvos įvaizdžio suformavimo būdo). Anapus palikome daug turtingesnę savo kaimynę Lenkiją ir dar pajėgesnę finansiškai Didžiąją Britaniją.

Kas galėjo prieš beveik 20 metų pagalvoti, kad vienas drąsiausių tuometinių Lietuvos kino studijos filmų, dienos šviesą išvydęs 1990 m., „Vaikai iš Amerikos viešbučio“ (rež. Raimundas Banionis), kuriame vaidino dar tada beveik niekam nežinomi jauni aktoriai Arūnas Sakalauskas bei 2009 metais tarp šešių LR Kultūros ministerijos nacionalinėmis premijomis įvertintų menininkų Rolandas Kazlas, dabar tapę tikromis žvaigždėmis, kartu su kitais septyniais meniniais bei šešiais trumpo metražo lietuvių režisierių filmais bus pristatyti New York modernaus meno muziejuje (Museum of Modern Arts)?!

Lietuvos Kultūros bei užsienio reikalų ministerijų bei Kazickų šeimos fondo paramos dėka mūsų tautiečių kino dienos Manhattan, NY paskutinįjį 2009 metų mėnesį tapo istoriniu lietuvių kino įvertinimu, kokio kažin ar galėjo tikėtis ir didžiausi optimistai.

Pagrindiniu modernaus lietuviško kino festivalio organizatoriumi tapo MoMA filmų skyriaus kuratorius Laurence Kardish, kuris pradžio-

je norėjo surengti visų trijų Baltijos šalių kino filmų retrospektyvą New York. Bet plačiau susipažinęs su lietuvių režisierių kūryba, nutarė suruošti vien mūsų kino filmų festivalį.

Niujorkiečiams pasiūlyti tiek žinomi, tiek ir nauji filmai

Gruodžio 4–14 dienomis vykusiose lietuvių kino dienose Manhattan lankėmės net triskart. Išvydome ne tik Lietuvos atgimimo laikotarpiu kultiniu filmu virtusį filmą „Vaikai iš Amerikos viešbučio“, kurį meistriškai surežisavo vieno įžymiausių mūsų šalies kino aktorių Donato Banionio sūnus Raimundas, (šiuo filmu NY lietuvių kino festivalis buvo iškilmingai atidarytas, dalyvaujant Lietuvos gen. konsulato atstovams, ir uždarytas, pageriant patį R. Banionį), bet ir 1997 m. metais Šarūno Barto (kartu su K. Golubeva) sukurtas „Namus“, taip pat neseniai tik pasirodžiusį „Duburį“, pagal R. Granausko romaną ekranizuotą režisieriaus Gyčio Lukšo. Beje, šis juodai-baltas filmas, kurio pasaulinė premjera įvyko Montreal (Kanada) festivalyje 2009 m. rugpjūčio 25 d., jau spėjo iš-

kovoti apdovanojimą už geriausią režisūrą ir operatoriaus darbą (Viktoras Radzevičius) Taline pirmąjį gruodžio savaitgalį pasibaigusiame tarptautiniame kino festivalyje „Juodosios naktys“. Jis taip pat pristatytas nuo Lietuvos 2009 m. Amerikos kino akademijos „Oskarų“ konkursui geriausio filmo užsienio kalba grupėje.

Prieš minėtų kino filmų rodyką gausiai į NY modernaus meno muziejus „The Roy & Niuta Titus“ teatro salę susirinkę įvairių tautybių žiūrovai turėjo progą išgirsti Š. Barto, G. Lukšo, R. Banionio pasakojimus anglų kalba, kodėl jie pasirinko būtent tokį siužetą ir ką siekė pavaizduoti vienu ar kitokiu režisūriniu sprendimu. Į kino mėgėjus kreipėsi ir tarptautinio trumpo metražo filmų festivalio „Tinklai“ direktorius Artūras Jevdokimovas, didžiąja dalimi prisidėjęs prie šios lietuviško kino retrospektyvos surengimo viename įtakingiausių Amerikos ir viso pasaulio modernaus meno muziejų.

Šis neeilinis mūsų tautiečių menininkų pasiekimas – stambus akmuo į nenuilstančių jaunos mūsų valstybės kultūros ir meno pasiekimų kritikų daržą.

„Duburys“ (angl. „Vortex“) sukurtas 2009 m. antroje pusėje, jau spėjo laimėti keletą apdovanojimų.
Eugenijos Misevičienės nuotr.

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

PAGUODOS TELEFONAS 1-866-438-7400

Skambinkite nemokamai kiekvieną ketvirtadienį, nuo 6 val. v. iki 9 val. v. (Čikagos laiku)

Konfidencialumas garantuojamas

SAUSIO 13-ĄJĄ MENANT

**ALGIRDAS JUOZAS
VITKAUSKAS**

Sausio 13 d. įvykių dalyvis

Ar meni, lietuvi, kokia graži, pakili ir svarbiausia – vieninga tuomet, Sąjūdžio metais, buvo mūsų lietuvių tauta? Tuomet lyg ir išnyko komunistų partija, net kėgėbistų nebejautėme, buvome visi susilieję į vieną sąjūdiečių tautą, į vieningą ir labai galingą lietuvių tautą, siekiančią nepakartojamai saldaus Laisvės vaisiaus. Kokiais gerais, naiviais ir patikliais tuomet buvome.

Mus vedė į visiškai nepažįstamą Laisvės šalį mūsų pačių Laisvės idėjų sukurtas Sąjūdis. Saldusis žodis „Laisvė“ buvo užkariavęs mūsų visų širdis ir protus, negalvojome, ką darome, kur einame, kas bus su mumis, kai išsikovosime Laisvę, kai atsiskirsime nuo didžiųjų Rusijos žemės turtų, kurių mūsų mažytė Lietuvėlė niekada neturėjo ir kurie buvo būtini mūsų tautos normaliam gyvavimui, mūsų visų normaliam gyvenimui. Daugiatūkstantiniuose mitinguose šaukėmės Laisvės ir Vienybės, Demokratijos ir tikėjome, kad mus – tokius Laisvę mylinčius ir ją išsikovojusius, visas pasaulis priims išskėstomis rankomis ir duos visko, ko tik mums, mūsų vaikams reikia.

Prie Seimo rūmų liepsnoja Atminimo laužas. **Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.**

•••

Mūsų tautos Persitvarkymo Sąjūdis jau tapo Išsivaduojamuoju Sąjūdžiu ir ėmė iš tikro organizuoti visus Lietuvos žmones išsivaduojamai kovai iš Sovietinės Sąjungos. Susirūpino perestroikų organizatorius, Sovietų Sąjungos vadovas Michail Gorbačiovas, jis nesitikėjo, kad jo pradėti demokratiniai pertvarkymai laisvinant ekonomiką pereis ir į politiką, o Lietuvos žmonės ims kelti atsiskyrimo nuo TSRS klausimą.

Mes, lietuviai, pajutę Gorbačiovo duotas Laisvės skonį, kaip tas džinas, paleistas iš butelio, vis smarkiau ir smarkiau reikalavome Laisvės ir Nepriklausomybės. Rodos, ėmė virpėti tvirtos didžiosios Sovietų Rusijos pamatai, per amžius grįsti karine prievarta ir smurtu.

•••

Sąjūdžio būstinė jau persikėlusi į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą, į kurią visa tauta išrinko daugumą Sąjūdžio vadovų – savo tautos vadovų. Dabar jau galima buvo kontroliuoti Maskvos kariūnų ir Gorbačiovo užmačias. Brendo didelis karinis konfliktas tarp sovietinių karinių pajėgų jėgų, įsikūrusių Vilniaus Šiaurės kariniame miestelyje, ir Lietuvos sąjūdiečių, siekiančių Laisvės ir Nepriklausomybės. Nokte noko

Sausio 13-tosios įvykiai.

Tos dienos vakare, apie 10 valandą, link Lietuvos informacijos tiekimo centrų – Vilniaus naujojo televizijos bokšto, Lietuvos Valstybinio radijo ir televizijos komiteto, – pajudėjo ginkluoti tankai, pasidabinę raudonosiomis žvaigždėmis. Visiems vilniečiams per Lietuvos radijo visas stotis pasklido Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko, Išsivaduojamąją Sąjūdžio pirmininko Vytauto Landsbergio kvietimas skubėti ginti mūsų Nepriklausomybę ir Laisvę.

Kas arčiau gyveno prie Vilniaus televizijos bokšto, skubėjo tenai. Atskubėję žmonės, rankomis susikabinę keliais gyvų žmonių žiedais apsupo didįjį gelžbetoninį informacijos skleidėją – TV bokštą. Atvažiavę rusų tankai, ilgai nelaukę ėmė veržtis link beginklių žmonių, rusų vadai ėmė reikalauti, kad žmonės pasitrauktų ir netrukdytų važiuoti prie bokšto. Tačiau lietuviai, dar tvirčiau susikabinę rankomis, laikė žiedinę beginklių žmonių gynybą. Iš tankų pasipylė kulkosvaidžių ir net tankinių patrankų šūviai. Tiesa, pradžioje šūviai buvo skirti tik pagąsdinti, iššauti virš gynėjų galvų. Bet bokšto gynėjai nepabūgo, nesitraukė. Tada tankų vadai įsakė veržtis pro gynėjų sieną: tankai vieną po kito pargriovė ir su-

traiskė keletą jaunų gynėjų, pasipylė nekaltų, beginklių žmonių kraujas – Laisvės kovotojų kraujas. Sovietų kariai užėmė bokštą, paskui save palikdami keturiolika žuvusiųjų ir daug sunkiai sužeistųjų Laisvės gynėjų.

Dalis sovietinių tankų, atvažiavusių prie Lietuvos radijo ir televizijos komiteto, jėga palaužė sąjūdiečių pasipriešinimą ir įsiveržė į patalpas. Šaudydami bei naudodami jėgą vaikė vis dar tebedirbusius diktorius, skelbusius Lietuvai apie sovietinių karinių pajėgų smurtą prie Vilniaus telebokšto, Radijo ir televizijos komitete.

Nutilus Lietuvos radijo ir televizijos diktorės Bigelytės balsui, Lietuvos žmonės suvokė, kad sovietinės karinės jėgos ėmėsi rimtų veiksmų prieš mūsų Išsivaduojamąjį Sąjūdį, prieš Lietuvos laisvės trokštančius žmones. Tūkstančiai vilniečių išskubėjo į Vilniaus centrą, prie Lietuvos Seimo.

Šių dienų lietuviams tikriausiai sunku ir patikėti, kad tuomet, ko gero, nebuvo nė vieno vilniečio, kuris tą tamsiąją ir baisiąją naktį nebūtų skubėjęs prie savojo Seimo. Visais keliais, keleliais, visomis gatvėmis šimtai tūkstančių vilniečių bėgo ginti savojo Seimo ir savosios Vyriausybės.

Nukelta į 11 psl.

2010 m. „Draugo“ kalendorius – jau ant sienos!

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Metams baigiantis paštininkė atnešė „Draugo“ 2010 m. kalendorių, kurį parengė Audronė V. Škiudaitė ir Algirdas Girininkas. Šiais metais minime Žalgirio mūšio 600-ąsias metines. Kalendoriaus viršelis pasipuošęs Žalgirio mūšio 1410 m. memorialo, esančio Šiaurinėje Lenkijoje, nuotrauka. Po to įdėtos dar trys nuotraukos, išryškinančios to memorialo detales. Įvadiniame rašinyje cituojamas istorikas Mečislovas Jučas: „Yra įvykių, kurie tautos atmintyje, dvasiniame gyvenime išlieka šimtmečius, virsta legendomis ir perduodami iš kartos į kartą. Vienas iš tokių taurių žygdarbių – Žalgirio mūšis“ („Žalgirio mūšis“, 1990). Toliau skaitytojams primenama, kad 1410 m. žūtubūtiname mūšyje jungtinės lietuvių ir lenkų pajėgos nugalėjo vokiečių kryžiuočių ordiną, daugelį metų teriojusį kaimynų žemes. Lenkijos karaliui Jogailai ir Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Vytautui taip pat talkino čekų, baltarusių, ukrainiečių, totorių ir rusų būriai. Po šio mūšio ordinas nebeatgavo savo buvusios galybės.

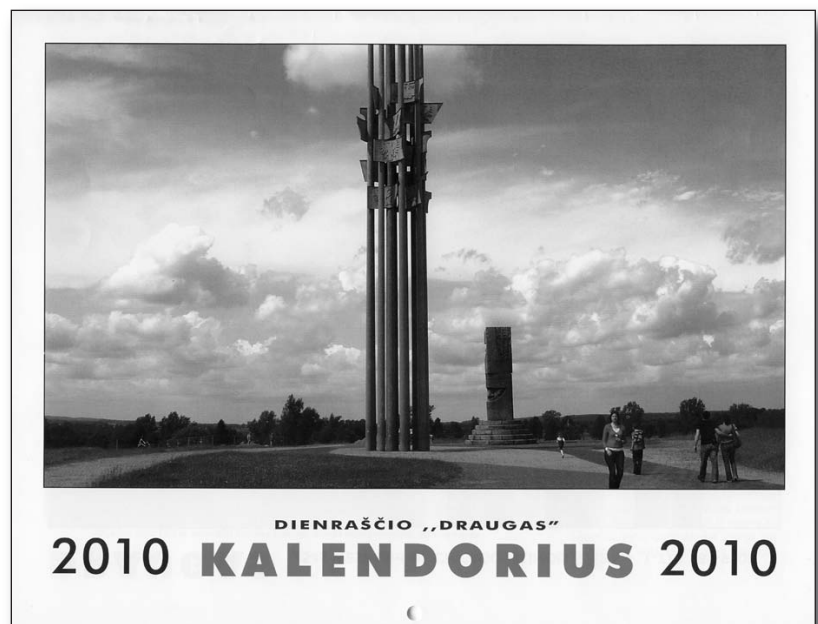
Pagrindinė kalendoriaus nuotraukų tema pasirinkta Lietuvos muziejai. Gale pridėtame apibendrinime išvardijama daugybė krašto muziejų: Grigiškėse – geologijos muziejus, Anykščių rajone – arklių ir bičių muziejai, Pasvalyje – girnų muziejus, Skuodo rajone Vaclovas Intas sukūrė akmenų muziejų, Klaipėdoje yra laikrodžių muziejus ir Jūrų muziejus-akvariumas ir t.t. Kiekviename regione yra krašto muziejai – Molėtuose, Švenčionyse, Šiauliuose, Prienuose, Mažeikiuose, Pasvalyje, Kėdainiuose, Jurbarko, Joniškioje, Utenoje, Zarasuose, Vilkaviškyje, Jonavoje, Lazdijuose, Biržuose, Kelmėje, Akmenėje, Rokiškyje, Telšiuose, Plungėje, Gargžduose ir kt. O kiek dar rašytojų, mokslininkų, dailininkų muziejų! „Pastaraisiais metais vangiai, bet ėmė rasti Lietuvos laisvės kovotojų atminimą saugančių vietų, bet jų kol kas dar nepavadinsi muziejais – tai daugiau atmintinos – žūties vietos, kur pastatyti paminklai, kryžiai, koplytstulpiai, atkurtos partizanų žeminės.“ Apžvalginiam rašinyje išvardyti Kauno muziejai ir svarbiausi Lietuvos valstybės muziejai, įsikūrę sostinėje Vilniuje. Vien Vilniuje priskaičiuojama apie 60 įvairios paskirties muziejų.

Kiekvienas kalendoriaus mėnuo išskirtas spalvota kokio nors Lietuvos muziejaus nuotrauka. Taigi, susidarė dvylika meniškų nuotraukų, pradedant sausio, baigiant gruodžio mėnesiu: Rokiškio krašto muziejus Rokiškyje; Senoji Lietuvos Respublikos prezidentūra (dabar muziejus) Kaune; Astronomijos observatorija ir muziejus Molėtų rajone; Rašytojo Jono Biliūno memorialinė sodyba Anykščių rajone; Rumšiškėlių etnografinio muziejaus miestelis; Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memorialas; Rainių kančių koplyčia Telšių rajone; Bitininkystės muziejus Ignalinos rajone; Martyno Jankaus muziejus Bitėnuose; Guronyse, Kaišiadorių rajone, kuriamas Rožinio slėpinių parkas; Girnų muziejus Pasvalyje ir Lietuvos nacionalinis muziejus Vilniuje.

Daugiausia laiko praleidau susipažindamas su kiekvienai dienai skirtais vardais. Pavyzdžiui, sausio 1 d. išvardyti Bazilijus, Grigalius, Mažvydas ir Gailutė. Kiekvienai dienai duodama nuo keturių iki šešių vardų, maždaug po penkis kas dieną. Tad per metus susidarė apie 1,825 vardai. Nelengva yra juos surūšiuoti į tautinių, kitataučių ir Bažnyčios šventųjų kategorijas. Tačiau savo įdomumui iš kiekvieno mėnesio išrinkau tris man patraukliausius – mieliausius, gražiausius, skambiausius – vardus. Tuo pačiu kiekviename mėnesyje bandžiau išskirti tris man mažiausiai patrauklius vardus. Nežinau, iš kur pastarieji yra kilę ir kokią garbę kada ir kur užsitarnavo, bet ne tai man rūpėjo. Aišku, kiekvienas mūsų turi savo skonį ir pagal jį gali sau susidaryti visai kitokius sąrašėlius.

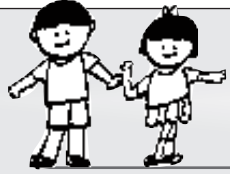
Štai mano „išrinktieji“ vardai, pradedant sausio mėnesiu: Patrauklūs (P): Gabija, Vėjūnė, Nijolė;

Nukelta į 5 psl.

D I E N R A Š Č I O „ D R A U G A S “
2010 KALENDORIUS 2010

„DRAUGO“

lietuviškai

Redaktorė Laima Apanavičienė
laimaa@hotmail.com

Misijos vadas pulkininkas Gediminas Macijauskas išpakuoja siuntinius, gautus iš Philadelphia V. Krėvės lituanistinės mokyklos.

Atvirukai, rašyti mažųjų Amerikos lietuviukų pralinksmino kareivius.
Puskarininkės Linos Ambrozevičiūtės nuotraukos

Siuntiniai ir laiškai Lietuvos kariams, tarnaujantiems Afganistane

2009 m. lapkričio mėn. pabaigoje Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokiniai (Philadelphia) kartu su Šv. Andriejaus parapijos parapijiečiais suruošė keturis siuntinius Lietuvos kareiviams, tarnaujantiems Afganistane.

Siuntimui žmonės atnešė saldainių, sausainių, riešutų ir daug įvairių žaislų, kuriuos Lietuvos kareiviai galėjo perduoti Afganistano

vaikams.

Siuntiniai pasiekė kareivius prieš pat Kūčias. Po Kūčių vakarienės kareivius aplankė Kalėdų senelis ir išdalijo gautas iš Philadelphia dovanėles bei laiškus, gautus iš Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos bei skautų ir ateitininkų (Los Angeles).

Siunčiu laišką, kurį gavau iš misijos vado pulkininko Gedimino Macijausko.

„Sveiki ponas Rimai, su Šv. Kalėdomis ir artėjančiais Naujaisiais metais.

Kalėdas atšventėme linksmai. Išvakarėse Ramovėje valgėme prie bendro didelio stalo Kūčias. Kapelionas atsivežė kalėdaičių – užteko visiems, mums ir užsieniečiams.

Po Kūčių vakarienės dauguma mūsų dalyvavo šv. Mišiose koplyčioje.

Kitos dienos rytą taip pat vyko pamaldos. Po šv. Mišių buvo anksčiau apdovanojimus gavusių karių rikiuotė. Taip pat skaitėme skautų iš Amerikos laiškus ir dalijomės iš Jūsų gautas dovanėles kariams. Labai jums ačiū.

Su pagarba,
Gediminas Macijauskas”

Rimas Gedeika

Lietuvos Respublikos prezidentė
Dalia Grybauskaitė

Jei susitiktų Lietuvos Respublikos prezidentę...

...Čikagos lituanistinės mokyklos šeštokai jos paklaustų:

... Ar Jai iš tikrųjų patinka vadovauti Lietuvai?

Karolis Abrutis

... Kaip jai pasisekė tapti prezidentė?

Olivija Stankevičiūtė

... Ar ji norėjo būti prezidentė, kai buvo maža mergaitė?

Austėja Bieliauskaitė

Gedimino lituanistinės mokyklos Kalėdinės šventės akimirka. Šventė vyko 2009 m. gruodžio 19 d. Libertyville Civic Center patalpose.

Vilmos Kava nuotr.

Vaikų biblijinė stovykla

Praėjusių – 2009 – metų paskutiniąsias dienas Ateitininkų namuose, Lemonte vyko jau septintoji vaikų biblijinė stovykla, kurią organizavo Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija Lemont. Šios stovyklos sutraukia didžiulį būrį 1–6 klasės mokinių. Šiomet stovykloje dalyvavo 78 vaikai. Organizatorės ir vadovės – Grasilda Reinytė-Petkienė ir ses. Laimutė Kabišaitytė.

Stovykloje talkininkavo mokytojai: Roma Kuprienė, Gintaras Aukštuolis, Regina Čyvaitė, Aušra Bužėnaitė. Daug stovyklai pagelbėjo Daina Čyvienė, ses. Ignė, Asta Čiuplinskaitė, Vita Reinytė, Tadas Kulbis ir kiti. Su vaikais taip pat bendravo kun. A. Sederavičius ir kun. E. Troickis.

Nuotraukose: Ses. Laimutė veda užsiėmimą (kairėje); Vaikai su įdomumu dalyvauja paskaitose.

Dainos Čyvienės nuotraukos

KOMENTARAS

Sveikinu gerb. Giedrę Braun

BANIUTĖ KRONIENĖ

Jūsų straipsnis „Amerikos lietuvyje“ (2009 m. gruodžio 12 d.) nustebino mus, senbuvius. Dalyvavome Pasaulio lietuvių centro (PLC) steigime, aukojome, kiek galėjome, dirbome, tvarkėme, kiek galėjome. Per keletą metų buvo išmokėta 800,000 dol. skola, o 1997 metais, administratoriui R. Kronui pasitraukus iš pareigų, banke ilsėjosi 300,000 dol. sanaujos.

Dabar skaitome ir stebimės, kad mes, ten dirbdami, būdami, tiek mažai žinojome apie PLC veiklą, kažkokią nesantaiką su visuomene, apie tai, kas šį Centrą įsteigė.

Rašote, kad PLC įsteigė Montessori „Žiburėlio“ tėvai. Patikrinkite steigimo dokumentus, protokolus ir pavardes. Pasiteiraukite, kiek visų Centre esančių mokyklų tėvai yra Centro nariai ir kiek jų dalyvauja Centro renginiuose ar savanoriauja. Romo Povilaičio vaikai jau seniai nebesimoko, o jis kieme sodina gėles, visokeriopai puošia aplinką.

Centro pirkime dalyvavo: Vytautas Janušis, Ričardas Burba, Jurgis Riškus, adv. R. Domanskis, kurie derėjosi su savininku Vytautu Vėbeliūnu. Tuo metu Bronius Nainys administravo būsimą PLC nuosavybę ir pritarė šiame reikale. Vakariniame sparne buvo įrengti butukai pensininkams, valgykla, poilsio kambarys. Įrengti butai pardavimui ir greitai parduoti.

Savanorių moterų grupę suorganizavo Bronė Nainienė. Jos dirbo ir tedirba, nors ji jau Amžinybėje. O

kiek jaunesnių moterų dalyvavo ir dalyvauja? Mūsų nuomone, buvo daug atlikta.

Nepatenkinti buvo Čikagoje gyvenantys lietuviai, kurie nenorėjo suprasti šio Centro reikšmės vakariniuose priemiesčiuose gyvenantiems lietuviams. Vienas kitas straipsnis spaudoje nereiškia nesantaikos, tik nuomonės išsakyimą. Daug buvo atlikta per tuos straipsnyje vadinamus nesantaikos metus. Dabartinė PLC taryba pakeitė Centro veiklą teigiamą linkme. Pagaliau po 12 metų Centro darbščioji taryba ir valdyba į teigiamą pusę pakeis Centro veiklą.

Dabar pajamos padidėjo 3,6 proc., bet reikia didinti nuomą organizacijoms, muziejui. Deja, neminama lituanistinės mokyklos, restorano „Kunigaikščių užėja“ nuoma.

2009 metų susirinkime buvo pranešta, kad Jaunimo rūmai davė 100,000 dol. pelno. Paklausiau, kiek buvo išlaidų, atsakymas, kad nežino. Kaip galima žinoti pelną, nežinant išlaidų? Čia yra tik dalis klausimų, į kuriuos norėtumėme gauti atsakymą.

Jūs rašote: „Jeigu žmogus aukoja PLC, jis savo auka tiesiogiai paremia visas ne pelno siekiančias bendruomenės organizacijas.“ JAV LB moka nuomą už salės naudojimą, kiemą gegužinėms, manau, kad ir kitos organizacijos veltui nesinaudoja Centro patalpomis.

Tikimės, kad ateinančiame mėniniame susirinkime paaiškės daug neaiškumų, dėl kurių mes, seniai, rūpinamės. Sėkmės linkiu Centro tarybai ir valdybai, tikėdamasi juos su šeimos pamatyti Centro renginiuose.

2010 m. „Draugo“ kalendorius

Atkelta iš 3 psl. Nepatrauklūs (N): Eufrozina, Agotaras, Hiliaras. Vasario mėn. P: Birutė, Šarūnas, Nida; N: Skolastika, Kintibutas, Polikarpas. Kovo mėn. P: Rusnė, Daina, Eimutis; N: Ticijanas, Gerasimas, Zosinas. Balandžio mėn. P: Dainora, Jūratė, Venta; N: Ezekielis, Krescencija, Tiburacijus. Gegužės mėn. P: Milda, Gintaras, Taura; N: Servacijus, Glicerija, Teobaldas. Birželio mėn. P: Tauras, Jūra, Vasarė; N: Maksimilijonas, Amulfas, Prosperas. Liepos mėn. P: Laimis, Aušra, Danuolė; N: Rufina, Pantaleonas, Olavas. Rugpjūčio mėn. P: Daina, Aušrinė, Mėta; N: Eusebijus, Tiburcijus, Hilarija. Rugsėjo mėn. P: Mirga, Marija, Lina; N: Pulcherija, Protas, Krescencijus. Spalio mėn. P: Saulė, Ramojus, Ugnis; N: Eleuterijus, Adalbertas, Kelikstas. Lapkričio mėn. P: Grožilė, Dobilas, Vylius; N: Kolumbanas, Krizogonas, Vinifreda. Gruodžio mėn. P: Aras, Girėnė, Gaja; N: Damazas, Fortunatas, Fabiolė.

Dažniausias vardas buvo Marija. Jį radau net devyniose dienose: vasario 11, kovo 25, liepos 6 ir 22, rug-

pjūčio 5, 15, 22, rugsėjo 8 ir spalio 7. Laimingi turėtų pasijusti Apolonijus, Ezekietis, Mintautas ir Kilnutė, išvardyti balandžio 3 d. Jei jie savo vardadienį pražiopsojo tą dieną, lygiai už savaitės, t. y., balandžio 10 d., jų vardai vėl įrašyti. Pasirodo, kad ir mano vardas – Romualdas – nėra vienišas. Paprastai tos vardinės yra vasario 7 d., bet šių metų „Draugo“ kalendoriuje jis taip pat minimas birželio 19 d.

Norėdamas pasitikrinti, ar tai teisybė, atsiverčiau 2010 m. kalendorių „Lietuva“ (išleido G. Čeilutkos Ij). Ten birželio mėn. 19 d. įrašytas Romas, o ne Romualdas. Akys nuklydo ir į kitų dienų vardus. Ėmiau lyginti ten rastus vardus su „Draugo“ kalendoriaus vardais. Skandalas! Abu kalendoriai tikrai neturėjo tos pačios motinos ir tėvo. Vardų atitikmuo yra maždaug tik 50 proc. Tad gal ir gerai, kad Vakarų pasaulio įtakoje gyvenantys lietuviai vis labiau švenčia savo gimtadienius, o ne vardadienius. Tokiu atveju lengviau tas datas atsiminti arba, reikalui esant, išlaikyti paslapyje.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

„DRAUGO“ KALENDORIUS – NEGIRK DIENOS BE VAKARO

Kartu su žmona Stefanija labai apsidžiaugėme netikėtai gavę dienraščio „Draugas“ 2010 metų gražų, įspūdingą, su įdomiais paveikslais, naudingais jų aprašymais ne tik apie prieš 600 metų įvykusį mūsų prie Tannenbergo, buvusias prezidentūras, Lietuvos Nacionalinį muziejų Gedimino kalno papėdėje, įvairius muziejus, memorialus, kančių koplyčią Rainiuose, bet ir apie kardinolo V. Sladkevičiaus tėviškėje esantį Rožinių slėpinio parką su dviem koplyčiomis.

Vienu žodžiu, visas kalendorius, sklaidant jo puslapius, dvelkia tikrai katalikiška dvasia, ko iš katalikiškos leidyklos galima ir tikėtis. Už tai Jums nuoširdžiai dėkojame.

Bet štai staigmena! Kaip sako liaudis, „Negirk dienos be vakaro“. Pasigrožėję visais paveikslais, atskleidę kalendoriaus pirmąjį mėnesį – Sausis 2010, nustebome. Ir nusivylėme. Dėl dienų ir datų.

Nejaugi katalikiškasis „Draugas“, lyg koks „tavorčius“, savo skaitytuos gundo ir jiems perša neklausyti Jo – Dievo – duoto įsakymo „Sėkmadienį švėsk“? Juk Pradžios knygoje 1, 2, 3, 4 skaitome: „(...) kadangi septintą dieną Dievas buvo užbaigęs

darbus, kuriais buvo užsiėmęs, jis ilsėjosi septintą dieną nuo visų darbų, kuriuos buvo atlikęs. 3. Dievas palaimino septintą dieną ir padarė ją šventą, nes tą dieną jis ilsėjosi nuo visų kūrimo darbų“ (Iš Šv. Rašto).

Mano amžiaus tautiečiams, augusiems Pirmoje Nepriklausomoje Lietuvoje ir draugavusiems su žydais, ne paslaptis, kad žydai rašo iš dešinės lapo pusės į kairę. Tad nuo kada „Draugas“ pradės rašyti panašiai? Nuo kada sakinytis pradėdamas rašyti iš kito galo?

Palyginkime, kaip kalendoriai sudaromi Lietuvoje ir beveik visose Europos valstybėse. Sekmadienis ne pirmoji, bet SEPTINTOJI savaitės diena. Gaila, kad šitos didelės klaidos nepastebėjote anksčiau. Dabar – šaukštai po pietų. Šis kalendorius buvo skirtas mums, lietuviams, o ne svetimšaliams. Tad nėra reikalo jiems pataikauti, nors ir JAV piliečiams.

„Lietuviais esame mes gimę, lietuviškai norime ir būt./ Tą garbę gavome užgime, jai ir neturim leist prazūt.“

Leonas Venckus
Palatine, IL

VERTA SPECIALAUS LAISVĖS KOVOTOJŲ PAGERBIMO

„Draugo“ dienraštyje rašant apie partizanus paprastai kalbama tik apie vyrus. Pamirštama, kad svarbų vaidmenį turėjo ir moterys.

Čia noriu porą žodžių parašyti apie vieną iš jų – Janiną Valevičiūtę. Daugumai tai nežinoma pavardė, bet turėtų būti žinomesnė. Aš ją pažinau iš tų laikų, kai ji buvo mano sesers Janinos bendrąklasė Utenos gimnazijoje. Baigusi ją su teise mokytojauti pradžios mokyklose J. Valevičiūtė trumpą laiką mokytojavo Aukštaitijoje, bet greit įsijungė į antisovietinę veiklą, buvo susekta ir turėjo bėgti į Šimonių girią, kurioje atsidūrė daugelis mano krašto jaunimo. Partizanavo daugelyje Šimonių girios vietų, bunkeriuose. Siekiant suderinti veiklą, reikėjo ryšinininkų. Janina buvo pakviesta tapti ryšininke tarp tų bunkeriu. Tai buvo labai rizikingas ir pavojingas darbas, nes miškas buvo pilnas stribų ir sovietinių pareigūnų. Janina šį darbą atliko labai gerai. Spėju iš to, kad po trumpo laiko jai buvo suteiktas leitenantės laipsnis.

Kai rusai nutarė sunaikinti Šimonių girios partizanus, panaudodami net patrankas išgriovimui jų bunkeriu, tik maža dalis pasinaudojo pasiūlyta amnestija, jei pasiduos geruoju. Tik Valevičiūtės ne vietinės kilmės viršininkas ir dar keli partizanai pasidavė geruoju. Jų likimas man nėra žinomas. Dauguma pasirinko kovą ir mirtį. Tarp jų buvo ir Valevičiūtė. Ji žuvo nuo priešų kulkos, rankoje tebelaikydama revolvėrį.

Suprantu, jog Lietuvoje ir Amerikoje grafitė Emilija Platerytė laikoma lietuvių tautos didvyre. Bet juk ji tik jodinėjo ant balto arklio ir ragino sukilėlius nepasiduoti rusams. Niekur, bent man, neteko rasti, kad ji pati būtų dalyvavusi kovose. Man J. Valevičiūtė yra didesnė didvyrė už Platerytę. Neužtenka tik granitinio paminklo Svėdasuose, skirto ne tik jai, bet ir jos bendraminčiams. Ji verta specialaus pagerbimo.

Zenonas Prūsas
Chillicothe, OH

Redakcijos pastaba. Skaitytųjų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefoną numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Joseph Saurusaitis, gyvenantis **Baltimore, MD** ir jau 60 metų skaitantis „Draugą“ paaugojo dienraščiui 50 dol. auką. Labai Jums ačiū.

Stanley Zikas, gyvenantis **Melrose, MA**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ ir dosnią 100 dol. auką. Labai ačiū, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

**REMKIME
DRAUGO FONDA –
RŪPINKIMĖS „DRAUGU“!**
TEL.: 773-585-95000
WWW.DRAUGAS.ORG

Seimo komitetas reiškia paramą Italijai

Italija ketina ginčyti EŽTT sprendimą dėl Nukryžiuotojo atvaizdo Italijos mokyklose.

Eltos nuotr.

Vilnius, sausio 13 d. (ELTA) – Seimo Užsienio reikalų komitetas (URK) apgailestauja dėl Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) sprendimo uždrausti Nukryžiuotojo atvaizdus Italijos mokyklose.

„Kryžiaus naudojimas viešojoje erdvėje nepažeidžia laisvo religijos pasirinkimo ir išpažinimo laisvės“, – įsitikinę Seimo URK nariai. Jie apgailestauja dėl EŽTT sprendimo, kad privalomas tam tikros religijos simbolio naudojimas viešųjų įstaigų patalpose, o ypač mokyklų klasėse, pažeidžia tėvų teises auklėti vaikus pagal savo įsitikinimus.

Priimtame pareiškime Lietuvos Seimo URK atkreipia dėmesį, kad „Kryžiaus simbolio naudojimas neverčia išpažinti konkrečios religijos, o istoriškai yra neatsiejama visos Europos krikščioniškosios humanistinės tradicijos dalis, kuri savaime nekenkia netikintiems ar nekrikščionims ir nevaržo mokinių bei jų tėvų religijos ir įsitikinimų pasirinkimo ir jų raiškos laisvės“.

Italiją palaikantis Seimo komitetas laikosi nuomonės, kad EŽTT

sprendimas suteikia privilegiją tiems, kurie nenori religinės kultūros simbolių viešose įstaigose, nepagrįstai iškeldamas jų teises ir varždamas kiekvienos valstybės nuožiūros laisvę reglamentuoti sąžinės ir religijos klausimus atsižvelgiant į jos individualų kultūrinį, istorinį ir religinį kontekstą.

„Toks teismo sprendimas kelia klausimą dėl ketinimų išstumti religinę dimensiją iš viešojo gyvenimo erdvės ir sąlygoja tikinčiųjų teisių varžymą“, – sakoma Seimo URK pareiškime.

Jame reiškiamą paramą Lenkijos Seimo rezolucijai, kuria kreipiamasi į Europos Tarybos narių parlamentus siūlant kartu aptarti religijos laisvės ir bendro krikščioniškojo paveldo apsaugos būdus.

Italija ketina ginčyti EŽTT sprendimą dėl Nukryžiuotojo atvaizdo Italijos mokyklose.

Lietuvos Seimo komitetas pritaria Užsienio reikalų ministerijos nuomonei, kad Lietuvai būtų tikslinga įsitioti į šią bylą trečiaja šalimi.

Bus perlaidoti partizanų palaikai

Vilnius, sausio 12 d. (BNS) – Vyriausybė leido perlaidoti Prisikėlimo apygardos partizanų palaikus.

Akmenės rajono savivaldybės Resistentų ir kitų asmenų, nužudytų okupacinių režimų metu, palaikų perkėlimo ir perlaidojimo vietų įamžinimo komisijai suteiktas leidimas perlaidoti dviejų Lietuvos laisvės kovotojų, partizanų palaikus, kurie, pagal komisijos surinktą medžiagą, yra palaidoti Kruopių seniūnijos Apušoto

kaimo senosiose kapinėse.

Žuvusių kovotojų už Lietuvos laisvę – Prisikėlimo apygardos Kunigaikščio Želgaičio rinktinės Juozapavičiaus tėvūnijos vado Stepono Erstikio-Patašono ir partizano Kosto Liuberskio-Žvainio – palaikai bus perkelti jų giminaičių ir artimųjų pagėdavimu. Šių rezistencinio judėjimo kovotojų žūties aplinkybių išaiškinimas ir palaikų perkėlimas leis pagarbai įamžinti žuvusiųjų atminimą.

Paroda „Lietuviais esame mes gimę“ – jau Kaune

Atkelta iš 1 psl.

„Lietuva ne tik buvo, bet ir yra pagal gyventojų skaičių viena iš Rytų Europos valstybių, į pasaulį išleidžianti daugiausiai emigrantų. Ne veltui nuo pat pirmųjų Nepriklausomybės atkūrimo dienų Lietuvos politikai pabrėžė, kad užsienyje gyvenantys tėvynainiai yra nedaloma tautos dalis, o jų bendravimas su gimtine – ypač svarbus“, – teigia PLB atstovai.

Šios organizacijos ištakos siekia dar 1932 metus, kuomet buvo įsteigta Draugija užsienio lietuviams remti, bet jos veiklą nutraukė Antrasis pasaulinis karas. Karui baigiantis da-

lis tautos (apie 60,000) pasitraukė į Vakarų.

Nenorėdami prarasti savo identiteto, pabėgėliai įkūrė PLB, siekdami suburti tuo metu jau esančias Kraštų bendruomenes, ir, pasak šios sumanymo autoriaus ir jos propaguotojo prelado Mykolo Krupavičiaus, pagrindinis organizacijos tikslas buvo „išlaikyti lietuviuose lietuviybę“.

PLB iki šiol atlieka svarbų vaidmenį ugdant ir išlaikant tautinę tapatybę tarp užsienyje gyvenančių lietuvių.

Renginio organizatoriai – PLB ir Lietuvių išėivijos institutas.

Bažnyčia tikisi ne išmaldos, o bendros atsakomybės

Vilnius, sausio 13 d. (Bernardinai.lt) – Jeruzalėje prasidėjo jau dešimtą kartą vykstantis JAV ir Didžiosios Britanijos katalikų vyskupų susitikimas, skirtas paremti Bažnyčią Šventojoje Žemėje.

Jeruzalės lotynų apeigų patriarchas Fouad Twal susitikimo dalyviams pažymėjo, jog yra dvi nelaimės, kurios labiausiai verčia kentėti Šventosios Žemės krikščionis: taikos nebuvimas ir krikščionių emigracija. Taikos nesulaukiame, nepaisant daugybės įstaigų ir tarptautinės bendruomenės vadovų dedamų pastangų, jų pažadų ir apsilankymų.

Kaip tik šiomis dienomis vėl kalbama apie dar vieną JAV diplomatijos siūlymą. Tačiau, pasak patriarcho, Bažnyčiai, gyvuojančiai Artimuosiuose Rytuose, visi taikos siūlymai yra priimtini, jei tik gerbiamos žmogaus teisės ir orumas.

Kalbėdamas apie emigracijos nelaimę patriarchas kalbėjo, jog Šv. Žemės Bažnyčia visai nenori išmaldos. Reikia ne išmaldos, bet visų Bažnyčių bendros atsakomybės už Bažnyčią Motiną Jeruzalę. „Nuo šio miesto ateities priklauso visų Artimųjų Rytų likimas, – tvirtino JAV ir Didžiosios Britanijos ganytojams Jeruzalės katalikų lotynų patriarchas. Pasak jo, vietos krikščionių bendruomenė jaučiasi dvasiškai ir fiziškai išvarginta – ji nebenori nei krauju praliejimo, nei

neapykantos, nei smurto, o trokšta taikos ir susitaikymo.

Jeruzalės lotynų patriarchas Fouad Twal netrukus rengiasi kelionei į Romą. Čia jis sekmadienį lydės popiežių Benediktą XVI istoriniame apsilankyme Didžiojoje sinagogoje ir susitikime su Romos žydų bendruomene.

Apsilankymas Romos Didžiojoje sinagogoje popiežiui Benediktui XVI bus trečias jo apsilankymas sinagogoje nuo išrinkimo popiežiumi. Jis jau lankėsi Kelno sinagogoje pirmosios kelionės Vokietijoje metu 2005 m. rugpjūčio mėnesį ir Park East sinagogoje New York mieste, kai lankėsi JAV 2008 m. balandžio mėnesį. Būsimas Benedikto XVI apsilankymas Romos Didžiojoje sinagogoje įvyks praėjus 24 metams po popiežiaus Jono Pauliaus II istorinio apsilankymo pagrindinėje Romos žydų šventovėje 1986 m. balandžio 13 dieną.

Popiežiaus Benedikto apsilankymo sinagogoje dieną Italijos Bažnyčia minės katalikų ir žydų dialogo dieną. Sausio 17 d. sukaktį mini taip pat Romos žydų bendruomenė: stebuklingo išsigelbėjimo 1793 m. nuo getui grėsusio padegimo. Tą pačią dieną visuotinėje Bažnyčioje jau 96 kartą minima Pasaulinė migrantų ir pabėgėlių diena. Popiežiaus kvietimu šią dieną ypatingas dėmesys skirtas migrantams ir pabėgėliams nepilnamečiams.

Lietuvos ir Vokietijos ministrai aptarė dvišalį bendradarbiavimą

Vilnius, sausio 13 d. (ELTA) – Dvišalį bendradarbiavimą politinėje, ekonomikos, saugumo ir kultūros srityse užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas aptarė su Vokietijos federalinės užsienio reikalų ministerijos valstybės ministre Cornelia Pieper.

Susitikime ministras pabrėžė, kad Vokietija yra ypač svarbi Lietuvos partnerė Europos Sąjungoje ir NATO bei padėjo C. Pieper už Vokietijos indėlį į NATO oro policijos misiją Baltijos valstybėse.

Vokietijos karinės oro pajėgos keturis mėnesius trukusį budėjimą Baltijos šalių oro erdvėje sausio mėnesį perdavė Prancūzijos kariškiams.

V. Ušackas pabrėžė, kad Lietuva tikisi Vokietijos paramos ir glaudaus bendradarbiavimo rengiant Baltijos jūros valstybių vyriausybės vadovų susitikimą Vilniuje šių metų birželio 1–2 d. ir ruošiantis būsimiems Lietuvos pirmininkavimams ESBO 2011 m. ir ES 2013 m.

Ministras pažymėjo, kad Lietuvos tikslas – bendromis regiono šalių pastangomis siekti, kad Baltijos jūros regionas taptų konkurencingiausias Europoje.

V. Ušackas ir C. Pieper aptarė Lietuvos ir Vokietijos bendradarbiavimo kultūros srityje klausimus ir bendrą Lietuvos ir Vokietijos projektų kultūros, švietimo ir turizmo srityse vykdymą. Per pokalbį buvo iškelta mintis šiemet surengti bendrą Lietuvos ir Vokietijos bei Vokietijos ir Lenkijos intelektualų susitikimą.

Lietuvos užsienio reikalų ministras padėjo už nuolatinę Vokietijos paramą Vasario 16-osios gimnazijai Hiutenfelde ir palaikė Vokietijos siūlymą siekti sustiprinto vokiečių kalbos mokymo statuso suteikimo vienai iš Vilniaus gimnazijų.

Susitikimo metu taip pat buvo aptarti politinių, prekybinių ir ekonominių Lietuvos ir ES santykių su Rusija klausimai.

Butai Lietuvos didmiesčiuose atpigę 38 proc.

Vilnius, sausio 13 d. (ELTA) – „Ober-Haus“ Lietuvos butų kainų indeksas (OHBI) rodo, kad butų kainos Lietuvos didmiesčiuose krenta 24 mėnesius iš eilės. 2009 m. gruodžio mėnesį penkiuose didžiausiuose Lietuvos miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje) butų kainos sumažėjo 0,9 proc. Tai mažiausias mėnesinis kainų sumažėjimas 2009 metais.

Nuo aukščiausio apibendrinto būstų kainų lygio, kuris buvo pasiektas 2007 m. gruodžio mėnesį, iki 2009 m. gruodžio butų kainos Lietuvos didmiesčiuose nukrito jau 38 proc. ir sugrįžo į 2005 m. spalio mėnesį buvusį kainų lygį. Vilniuje butų kainos

sumažėjo 39,9 proc., Kaune – 27,1 proc., Klaipėdoje – 42,6 proc., Šiauliuose – 42,5 proc. ir Panevėžyje – 44,0 proc.

Lietuvos didmiesčių tikrasis kainų indeksas (atmetus infliacijos įtaką) per tą patį laikotarpį sumažėjo šiek tiek daugiau – 43,5 proc. Skaičiuojant kainų pokyčius matyti, kad didžiausias butų vertės „nuostolis“ yra Vilniaus ir Klaipėdos miestuose. Nuo to laiko, kai būstų kainos buvo didžiausios, Vilniuje ir Klaipėdoje vieno kvadratinio metro kaina vidutiniškai sumažėjo beveik vienodai, t. y. apie 2,700 Lt, kai tuo tarpu Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyje sumažėjimas siekė apie 1,400–1,500 Lt.

Pasaulio naujienos

Ši nelaimė galėjo nusinešti nuo kelių šimtų iki kelių tūkstančių gyvybių.
SCANPIX nuotr.

Haiti nuniokojo žemės drebėjimas

Vilnius, sausio 13 d. (AFP/BNS) – Haičio sostinės, kurią smarkiai nuniokojo stiprus žemės drebėjimas, gatvėse buvo suguldyta daugybė žuvusiųjų kūnų, o per šią nelaimę Port o Preaso lūšnynuose, prabangiuose kvartaluose ir net prezidentūros rūmuose žuvo tūkstančiai žmonių.

Antradienio pavakarę smogęs 7 balų žemės drebėjimas, kurio epicentras buvo netoli Port o Preaso, sugriovė netgi daugelį tvirčiausių sostinės statinių. Praėjus kelioms valandoms dulkėmis ir nuolaužomis padengtą miestą sukrėtė dešimtys stiprių pakartotinių smūgių. 2 mln. gyventojų turinčio mieste gatvėse laukiantys sužeistieji šaukė iš baimės po kiekvieno naujo požeminio smūgio.

Per žemės drebėjimą nuvirto baltų prezidentūros rūmų kupolai ir sugriuvo vienas didelis viešutis. Sugriuvus Jungtinių Tautų (JT) misijos būstinei, pasigesta iki 250 tame pastate dirbusių žmonių, tarp jų – JT Stabilizavimo pajėgų Haiityje

(MINUSTAH) vadovas.

Jordanija pranešė, kad per žemės drebėjimą, kuris buvo stipriausias Haiityje per daugiau nei 200 metų, žuvo 3 jos taikdariai, dar 21 karys buvo sužeistas. Po griuvėsiais buvo palaidoti 8 Kinijos taikdariai, dar dešimties pasigesta, pranešė Kinijos valstybinė žiniasklaida.

Pagal išankstinius vertinimus, ši nelaimė galėjo nusinešti nuo kelių šimtų iki kelių tūkstančių gyvybių, tačiau sulig kiekviena praėjusia valanda tampa vis aiškiau, jog sugriovimų mastas ir aukų skaičius iš tikrųjų baisus.

Pagalbą Haiičiui pažadėjo suteikti JAV, Prancūzija, Didžioji Britanija ir kitos šalys, gelbėtojai ir humanitarinės pagalbos darbuotojai ruošiasi didelei tarptautinei operacijai.

Sugriuvus viešbučiui „Montana“ buvo pasigesta apie 200 užsieniečių, pranešė Prancūzijos bendradarbiavimo ir frankofonijos ministras Alain Joyandet.

Amerikiečiai skirtingai vertina pirmuosius Obama prezidentavimo metus

Washington, DC, sausio 13 d. (AFP/BNS) – Naujausios visuomenės nuomonės apklausos rodo, kad amerikiečiai labai skirtingai vertina pirmuosius prezidento Barack Obama darbo metus. Tuo tarpu visuomenės pritarimas tam, kaip prezidentas sprendžia klausimus, susijusius su tokiomis svarbiomis sritimis, kaip sveikatos apsauga ir ekonomika, smuko iki rekordiškai žemo lygio.

Viešosios nuomonės tyrimai taip pat leidžia daryti prielaidą, kad artėjant sausio 20 dienai, kai B. Obama minės pirmąsias savo inauguracijos metines, prezidentas praranda nepriklausomų rinkėjų paramą. Tačiau jo administraciją galėtų paguosti tai, kad šalies vadovo populiarumas tebėra didesnis už jo vykdomos politikos populiarumą.

Nauja Quinnipiac University viešosios nuomonės tyrimų instituto apklausa rodo, kad amerikiečiai, vertindami pirmuosius B. Obama darbo metus, pasidalijo į dvi lygias stovyklas – 45 proc. apklaustųjų prezidento veiklą vertina palankiai ir lygiai tiek pat procentų apklaustųjų mano priešingai.

Prezidentui B. Obama, kuriam buvęs valstybės vadovas George W.

Bush paliko sunkų palikimą, pirmaisiais prezidentavimo metais teko ieškoti priemonių, kaip įveikti didžiausią per septynis dešimtmečius ekonomikos krizę. Be to, jo pečius užgulė dviejų karų našta ir skaudų smūgių sudavė tarptautinis kovotojų tinklas „al Qaeda“, kuriam tik per plauką nepavyko Kalėdų dieną sprogdinti JAV keleivinio lėktuvo.

Pastarųjų apklausų rezultatai leidžia teigti, kad B. Obama per pirmuosius prezidentavimo metus nepavyko įgyvendinti vieno svarbiausių savo uždavinių – suvienyti politiškai susiskaldžiusią šalį. Prezidento sąjungininkai demokratai tvirtina, kad jam nuosekliai trukdo opozicijoje esantys respublikonai.

Quinnipiac University viešosios nuomonės tyrimų instituto direktoriaus pavaduotojas Peter Brown teigia, kad „geresnius įvertinimus B. Obama gauna už savo asmenines savybes, o ne už savo vykdomą politiką“.

Palankus 50 proc. visuomenės požiūris į prezidentą tradiciškai laikomas labai svarbiu veiksniu, kuris turi įtakos jo politiniam autoritetui ir gebėjimui sutelkti paramą Kongrese savo politikai.

EUROPA

TALINAS

Kosta Rikoje mirė 89 metų Harry Mannil, užsienyje gyvenęs estas, kurį nacių medžiotojai kaltino Antrojo pasaulinio karo metais dalyvavus žydų žudyme, rašo apskrities laikraštis „Maaleht“. Karo nusikaltėlių paieška užsiimantis Simon Wiesenthal centras daugelį metų buvo įtraukęs H. Mannil į didžiausių nacistinių nusikaltėlių sąrašą. Tačiau Estijos saugumo tarnybai atlikus tyrimą, jokios kaltės H. Mannil veiksniuose nebuvo nustatyta.

***

Estijos valstybinis teismas nepriėmė nagrinėti žurnalisto Andres Raid kasacinio skundo dėl teismų sprendimo nelaikyti pašauktųjų į sovietinę armiją represuotais asmenimis. A. Raid, remdamasis Ženevos konvencija, praėjusią vasarą pareikalavo, kad Socialinių reikalų ministerija pripažintų jį represuotu asmeniu ir suteiktų šios kategorijos asmenims priklausančias lengvatas, tarp jų – teisę į lengvatinį važiavimą visuomeniniu transportu ir gauti sveikatos apsaugos pašalpas.

VARŠUVA

Mažosios Lenkijos vaivadijos policininkai po devynerius metus trukusių paieškų atgavo 2000 m. pavogtą garsiojo prancūzų impresionisto Claude Monet paveikslą ir suėmė įtariamą jo vagį. Pareigūnai atsisakė nurodyti, kur buvo rastas pats paveikslas – 1882 m. aliejiniais dažais nutapytas „Purvilio paplūdimys“ (Plage de Pourville). Vagis išplovė paveikslą iš rėmų ir pakeitė jį kopija. C. Monet paveikslas Mažojoje Lenkijoje buvo nuo 1906 m., kai jį nupirko Poznanės muziejus. Draudikai jį buvo įvertinę milijonu dolerių.

***

Lenkijoje paspaudus smarkiems šalčiams, pietinėje Silezijos vaivadijoje buvo atšauktos pamokos 28 mokyklose, o kai kuriose iš jų sutriko šildymas ir vandens tiekimas. Silezijoje apie 30,000 namų jau trečia diena likę be elektros. Dėl atšiaurių orų Lenkijoje taip pat sutriko traukinių eismas, apledėjusius bėgius ir iešmus geležinkelininkai valo rankomis.

SIMFEROPOLIS

Klausimas dėl tolesnio Rusijos juodosios jūros laivyno buvimo Ukrainos teritorijoje bus išspręstas nepakenkiant abiejų šalių interesams, pareiškė Regionų partijos vadovas, kandidatas į Ukrainos prezidento pareigas Viktor Janukovič. Kijevo ir Maskvos susitarimų dėl Rusijos Juodosios jūros laivyno buvimo laikas baigiasi 2017 m. Dabartinė Ukrainos valdžia ne kartą pareiškė, kad pasibaigus šiam laikui, laivynas turi palikti Sevastopolį.

NIKOSIJA

Politinio salos vadovus sukrėtė įtakingo leidejo nužudymas. Spėjama, kokie galėjo būti šios žmogžudystės, sukėlusios nesaugumo pojūtį karo padalintoje saloje, motyvai. 41-erių metų žiniasklaidos grupės „Dias“ direktorius Andy Hadjicostis buvo nušautas prie savo namų Nikosijos centre. Spėjama, kad ši žmogžudystė galėjo būti užsakyta. A. Hadjicostis buvo laikomas kylančia graikų Kipro figūra, vadovavęs jo tėvo įkurtam žiniasklaidos susivienijimui.

AZIJA

STAMBULAS

Įkalinimo bausmę baigiantis atlikti Turkijos pilietis, kuris kėsinosi nužudyti velionį popiežių Joną Paulių II, jo advokatų paskelbtame padrikame pranešime paragino sukurti „naują Amerikos imperiją“, taip pat stiprinti taiką ir demokratiją. Buvęs vienos ultradešiniųjų turkų grupuotės narys Mehmet Ali Agca, kuris 1981 m. pasikėsino į pirmojo lenkų kilmės pontifiko gyvybę, 19 metų praleido Italijos kalėjime, kol Šventojo Tėvo prašymu jam buvo suteikta malonė.

JAV

SAN FRANCISCO

Kinija gali likti be populiariausios pasaulyje interneto paieškos sistemos, nes „Google Inc.“ pasiryžusi uždaryti savo biurus ir tiklalapius šalyje po itin išstobulinto programišių išsilaužimo į bendrovės paštą, praneša agentūra „Bloomberg“. Pernai gruodyje programišiai išsilaužė į teisių gynėjų pašto dėžutes Kinijoje, Europoje ir JAV. „Google“ ketina atsisakyti paieškos sistemos rezultatų cenzūros, kuri yra būtina Kinijos vyriausybės sąlyga, ir surengti derybas su Kinijos valdžia dėl tolesnių veiksmų.

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight 	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export 	Air Freight
Small Packages 	Trucking

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeiminkės patarimai

Paruošė Nijolė Nausėdienė
El.paštas: nausediene@aol.com

PRIESKONIŲ KVAPAIS PRASKAIDRINKIME SAVO GYVENIMĄ

Kai kurie laukiniai gyvūnai, pavyzdžiui, lokiai ir briedžiai, instinktyviai žino, kokios žolelės ir šaknelės turi gydomųjų galių ir prirėkus jų ieško. Sunegalavusios gorilos graužia medžių žievę.

Į pirmąsias bendruomenes susibūrę žmonės stebėdavo gyvūnų elgseną, patys sekdamo jų pavyzdžiu ir žingsnis po žingsnio pasiekdavo geresnių gydymosi rezultatų.

Pasaulio vaistininkus ypač domino pirmųjų žmonių gydymo būdai ir priemonės. Pagal įvairių augalų gydomąjį poveikį mokslininkai sukūrė jiems pakaitalą – tabletes. Dažnas žmogus netiki, kad vartojant prieskonius įmanoma pataisyti sveikatą ar išgydyti ligas. Vakarai vis dažniau atsigrežia į senąją gydymo kultūrą – kaip ir kadaise, pirmenybė dabar teikiama prieskoniams. Naudojant prieskonius mes išvengsime pašalinio poveikio, kurį sukelia tabletės. Paimkime, pvz., pomidorą. Jis naikina vėžio ląsteles, tirpdo kraują, stiprina kraujagysles ir veikia lygiai taip pat kaip aspirinas, tik nuo aspirino išsivysto skrandžio opa ir kasmet nuo jos miršta 40,000 žmonių. Tad kas geriau? Natūralios medicinos gydytojai propoguuoja vaistus iš gamtos, bet taip pat tablečių pavidale. Nepadarytų verslo, jei pasiūlytų žolelių, jų gali ir pats prisirinkti ar nusipirkti.

Senovėje, viduramžiais žodžiai „prieskonis“ ir „vaistas“, galima sakyti, buvo ta pati sąvoka. Anais laikais stengtasi valgyti tai, kas naudinga sveikatai. Išsilavinę žmonės maisto produktus rinkdavosi pagal anuomet populiarų keturių gamtos elementų teoriją. Senovėje pasaulis išvaizduotas kaip keturių pagrindinių elementų – ugnies, vandens, oro ir žemės – visuma. Kiekvienam šių elementų buvo priskirtos atitinkamos savybės. Ugnis buvo karšta ir sausa, vanduo – šaltas ir drėgnas, oras – karštas ir drėgnas, žemė – šalta ir sausa. Cholerikams – būdingas karštakošiškas esąs susijęs su ugnimi, todėl pernelyg didelį jų įkarštį patardavo gesinti į maistą pirmiausiai aštriu prieskoniu. Flegmatikams būdavo priskiriamas vandens, sangvinikams – oro, melancholikams – žemės savybės. Visiems keturiems charakterio tipams prieskoniai buvo naudingi. Pasirinkus tinkamą maistą ir prieskonius, esą įmanoma atkurti organizmo pusiausvyrą ir dvasinę harmoniją.

O koks nykus, bekvapis ir beskonis būtų mūsų maistas, jei žmonija nebūtų sugalvojusi jo pagardinti įvairiais prieskoniais! Jau gilioje senovėje Lietuvos kaimų darželiuose buvo auginami savi prieskoniai. Žvelgiant giliau, Egipto piramidėse rasti papirusai liudija, jog prieskonius žmonės vartojo ir prieš beveik 3 tūkst. metų. Jie ir šiandien būtini bei nepamainomi pagalbininkai mūsų virtuvėje.

Kilniojo lauramedžio lapai (*Laurus nobilis*)

Laureatu (*lot. laureates*) vadinamas asmuo, apdovanotas už reikšmingus nuopelnus. Senovėje laurų vainiku būdavo apjuosiami poetai arba sporto varžybų nugalėtojai. Dabar laureatų vardai suteikiami už didelius nuopelnus visuomenės labui. Tad lauras visais laikais buvo išskir-

tinis augalas. Senovės graikų legendoje pasakojama, jog Saulės dievas Apolonas išimylėjęs dievaitę Dafnę. Tačiau ši juo nesuzavėjusi. Priešingai, jo dėmesys jai taip įgrisęs, jog ji ryžosi prašyti dievų pagalbos. Dievai jos pasigailėję ir pavertę merginą lauramedžiu. Apolonas nepaliovė mylėjęs Dafnės, todėl laurą jis pradėjęs garbinti kaip šventąjį medį.

Senovės žmonės smilkdavo lauro lapus Saulės dievo garbei. Graikijoje lauras vadinamas Dafnės vardu. Lauro lapai buvo ne tik smilkomi, bet ir vartojami kaip prieskonis bei vaistas, pirmiausia, nuo skrandžio ir inkstų negalavimų. Lauro lapelių dėdavo į alų ir vyną.

Viduramžių knygoje lauras minimas kaip veiksmingas vaistas nuo skrandžio, žarnyno ir inkstų ligų. Prasidedant puotai, svečiams dažnai patiekdavo lauro lapuose keptų figų, jos turėjusios padėti virškinti maistą. Lauras laikytas veiksmingu vaistu nuo maro.

Lauramedžio kilmės šalis yra Mažoji Azija. Dabar jis paplitęs visame pasaulyje. Lauramedžio amžius gali siekti iki 100 metų. Didelės lauramedžių giraitės veši Maderoje. Vidurio Europos klimatas šiam augalui per daug atšiaurus. Jį galima auginti kubiluose, o žiemai augalas įnešamas į šiltas šviesias patalpas.

Į valgius džiovinti lauro lapai dedami susmulkinti. Juos reikia truputį pavirinti, tada jų skonis, kvapas ir gydomosios savybės pačios geriausios. Tik nepervirkite, kitaip apkaras. Baigus gaminti patiekalą, lauro lapelius išgriebkite. Patogiausia juos

pavirinti maišelyje.

Lauramedžio uogos renkamos nunokusios, kai pajuojuoja. Kartais uogos vartojamos kaip pagardas. Iš šviežių uogų spaudžiamas aliejus, tačiau maistui jis netinkamas.

Vartojimo būdai

Lauro lapai žadina apetitą ir gerina virškinimą. Raminamai veikia skrandžio gleivinę, mažina vidurių pūtimą, naikina grybelius ir bakterijas, skatina gleivių išsiskyrimą, todėl palengvina kosulį. Dvasinei būsenai – aštrina sąmonę ir vaizduotę.

Vaistinėje galima įsigyti tiršto lauramedžio vaisių aliejaus. Ne pro šalį turėti namų vaistinėje šio aliejaus flakonėlį, nes jis užkerta kelią ligos užkrato plitimui, gerina kraujotaką. Juo tepami odos išbėrimai, patinimai ir vabzdžių sugeltos vietos. Trynimais gydomas raumenų mėšlungis, skausmai, išnarinimai ir patempimai. Kadangi lauro lapų aliejus palyginti tirštas, jį galima praskiesti vienu kitu lašu kitos rūšies, pvz., citrusinių vaisių, aliejumi. Įtrinę reikiamą kūno vietą, pridenkite skepeta ir apriškite. Masažo procedūroms nau-

Skandinavijos šalyse, Rusijoje, JAV ir Kanadoje.

Paprastąjį kmyną skėčio viršūnėlėse subręsta vadinamieji skeltavaisiai, o ne sėklos, kaip kartais vadinami kmynų grūdėliai. Prinokę jie skyla į dvi dalis.

Liaudies medicinoje kmynas yra labai populiarus vaistas nuo skrandžio, tulžies pūslės ir kepenų negalavimų, apetitui pagerinti, žarnyno diegliams, kosuliui malšinti. Kmynų arbatos duodama gerti kūdikiams nuo vidurių pūtimo. Jo arbatos duodama ir naminiams gyvuliams nuo vidurių pūtimo. Lengvina menstruacinius negalavimus.

Daug geriau nei cheminiai vaistai kmynas sutvarko žarnyno mikrofloros sudėtį. Skatina naudingųjų, stabdo kenksmingųjų bakterijų dauginimąsi.

Kmynas gerina kepenų veiklą, tulžies išsiskyrimą, riebalų virškinimą. Moksliniais tyrimais įrodyta, jog linonenas ir karvonas (kmynų eteriniai aliejai) gali sustabdyti vėžinių auglių vešėjimą. Žinoma, tada kasdien reiktų valgyti didelį kiekį kmynų.

Dabar šis prieskonis pripažintas kaip geriausia priemonė nuo vidurių pūtimo, jis puikiai reguliuoja žarnyno ir vidurių veiklą. Gerti kmynų arbatą medikai pataria besiskundžiantiems virškinimo sutrikimais. Jo dedama į daugelį kitų rūšių arbatų mišinių, kurių galima įsigyti sveiko maitinimo parduotuvėse.

Jei norite, kad ilgiau išsilaikytų kmynų kvapas, kmynus pirktie nemaltus. Grūdėlių neskrudinkite. Baigiant gaminti patiekalą, galima įberti ir maltų ar sugrūstų kmynų. Maltų kmynų skonis patinka net tiems, kurie šiaip jų nemėgsta. Šiaip ar taip, nereiktų viršyti saiko, nes kmynų kvapas gali permušti kitus kvapus. Pavyzdžiui, į verdamus raudonuosius burokėlius įbėrus kmynų, išnyksta burokėlių kvapas ir skonis.

Jei sudėsite kmynus į lininį maišelį ir įmesite jį į puodą, kuriame verda, pavyzdžiui, rauginti kopūstai, naudingosios medžiagos pereis į sriubą, o kmynų kvapas susilpnės. Keletą kartų apverskite maišelį, paskui išimkite ir gerai išmaišykite.

Kmynai tinkamas priedas: duonos gaminiams, kepinams, bulvių, kopūstų valgiams, raugintiems kopūstams, raudoniesiems burokėliams, tirštoms sriuboms, morkų, grybų, salierų patiekalams; dedamas į sūrį, kėpsnius, verdant žuvis.

Kmynai turi didelį poveikį dvasinei būsenai pagerinti: apvalo dvasią, įkvepia vidinės ramybės.

Kmynų eteriniais aliejais gydoma migrena, galvos skausmai, padeda nuo kosulio, gerklės uždegimo, gerina virškinimą, kepenų ir tulžies veiklą, mažina vidurių pūtimą.

Kmynų eterinio aliejaus poveikis dvasinei būsenai: ramina, harmonizuoja, gerina miegą, padeda nuo išsekimo.

Krapai – kiekvienam žinomas prieskonis

Krapais kvėpinami valgiai, juose gausu vitaminų, mineralinių medžiagų. Jų lapuose yra apie 0,9 proc. eterinio aliejaus, o sėklose 3 proc., be to, juose yra vitamino C. Labiausiai kvapai vertinami už tai, kad padeda pučiant vidurius, reguliuoja žarnyno veiklą. Džiovintų krapų miltelius patariama vartoti vietoj silpnų migdomųjų. Pasak senų laikų gydytojų, skrandyje krapai neleidžia sugesti maistui; žinoma, šitokia savybė turi visi žalumynai, bet krapams, matyt, čia teikiama pirmenybė.

dokite tamsios spalvos rankšluosčius, nes jis dažo, paskui palškite po dušu ir gerai nusiplaukite kūną. Galima jo pilti ir į vonios vandenį, jis gerina kraujo apytaką. Stiprina organizmą nuo peršalimo ligų. Nuo vidurių pūtimo veiksmingi lauro lapų aliejumi suvilgyti kompresai.

Žmonijos istorijoje vienas seniausių prieskoniu

Paprastasis kmynas (*caraway*) yra vienas iš seniausių prieskoniu žmonijos istorijoje. Kmyno rasta kasinėjant pirmųjų bendruomenių stovyklavietėse, kurių amžius siekia 5–3 tūkst. metų prieš Kristų. Jo būdavo dedama faraonams į karstus, kad jie turėtų kuo maitintis, leidami į pomirtinę kelionę. Tačiau kaip gydomasis augalas kmynas pradėtas vartoti daug vėliau. Graikai ir romėnai labiau vertino jo kvapniąsias savybes. Viduramžiais vis dažniau vartotas kaip vaistas nuo virškinimo sutrikimų. Virškinimui pagerinti kmyno dėta į sriubas, kopūstų ir pupų patiekalus, ruošdavo arbatas, naudodavo pavilgam.

Kmynas laikytas stebuklingu augalu, galinčiu atbaidyti nelabąsias dvasias. Jei žmogų persekiotavo nakties košmarai, nakčiai po lova statydavo lėkštę su kmynų grūdėliais.

Maždaug nuo XVI a. kmynas paplito visoje vokiškai kalbančių šalių teritorijoje. Būta net atskirų kmynų pamėgusių regionų, tokių kaip Tiuringija. Kmyno kilmės šalimi laikoma Azija. Daugiausia kmynų išauginama Olandijoje, Vokietijoje, Lenkijoje,

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 149

Todėl gaudavome tą pačią duonos normą, kaip ir turintys stažą. Bet tai tęsėsi neilgai. Senesnieji kaliniai nenorėjo taikytis su tokia nelygybe ir apskundė brigadininkams, kad mes, atseit, tinginiaujame. Todėl ne kartą teko gauti pylos nuo vyresnių kalinių, kurie, mano manymu, dirbo ne ką sunkiau nei mes. Man, nepratusiam žarstyti kastuvu-šūpeliu anglis, kartais atrodė, kad yra net priešingai, kad patyręs kalnakasybos „specialistas“ tausoja savo jėgas mano sąskaita. Baigiantis pamainai taip nuvargdavau, kad vos vos pavilkdavau kojas.

Pamainos viduryje po 6 valandų darbo į šachtą atgabendavo pietus: 300 gr. „duonos“, 1 silkė ir puodelį arbatos. Šio davinio laukdavome kaip išganymo. Bet po valandos jau svajodavome apie vakariene.

***

Dviese su kitu kaliniu mes akmens anglį turėjome kasti ir krauti į vagonėlį. Kai pripildydavome tą vagonėlį, turėjome bėgiais jį nustumti apie 200 metrų ir daugiau, iki iškrovimo vietos. Vagonėlyje tilpdavo iki tonos anglies. Dabar neprisimenu tos normos, kurią privalėdavome prikasti per pamainą, bet ji buvo tokia didelė, kad neturėjome laiko ilsėtis. Mūsų „socialistinio darbo našumą“ prižiūrėjo civilis darbų vykdytojas. Baigiantis pamainai jis detalai suskaičiuodavo visus atliktus darbus, kad vėliau lagerio administracijai galėtų perduoti kiekvienos brigados „išdirbį“. Nuo to priklausė, kiek šaukštų košės ar šlapios duonos gramų gausime, kai grįšime į lagerį. Tokia lietuvių tautos Vado, Mokytojo ir Draugo Stalino kuruojama dvidešimtojo amžiaus vergų išnaudojimo sistema, kai nuo tavo išdirbio procentų priklausė tavo gaunamo maisto kiekis, be kurio Sibire negalėtum pastovėti ant kojų, vertė mus tapti „socialistinio darbo didvyriais“.

***

Nežinau, tyčia ar netyčia, bet kartais atsitikdavo taip, kad nutrūkus elektros srovei į žemės paviršių mums reikėdavo lipti stacionais atsarginėmis kopėčiomis. Išvargusiems po 10–12 valandų įtempto fizinio darbo, amžinai alkaniems, buvo neapsakomai sunku sugrįžti iš 600–800–1,000–1,200 metrų gylio šachtos. Kopimas tais pragaro laiptais buvo pati žiauriausia kankynė. Ropštėmės pasiilsėdami kiekviename horizonte esančiose aikštelėse. Pradžioje nepatyrę lipome visi kartu, vienas paskui kitą. Bet kai įvyko keli nelaimingi atsitikimai, kai neištvėręs nuovargio kalinys nukrisdavo žemyn, pakeliui nusinešdamas dar kelis, pradėjome lipti tik po du tris žmones. Kiti laukdavo tarpinėse horizontų stotelėse. Toks kopimas užtrukdavo 2–3 valandas. Tris kartus patyriau šį pragarą.

13. Metanas

Vieną dieną „brigadyrius“ Liutas (Lutz – Pavolgio vokietis) mane su porininku, pavarde, berods, Semenichin, nuvedė prie vienos senos „diagonalės“ (šachtos kirtavietės), kur dar buvo likę nemažai anglies. Pristūmę vagonėlį kuo arčiau tos aklos nišos mes pasiskirstėme darbais. Paeiliui vienas turėjo lysti į „diago-

nalę“ ir padavinėti anglį likusiam apačioje. Tokiu būdu paruošę anglies krūvą vėliau, kaip paprastai, turėjome ją sukrauti į vagonėlį. Pirmasis pasisiūlė mano labiau patyręs bendradarbis. Įlindęs aukščiau ir giliau į taip vadinamą „pečką“ (krosnį), jis iš ten man stūmė anglis žemyn. O aš, jau galėdamas stovėti visu ūgiu, kastuvu permetinėju jas arčiau stovinčio ant bėgių vagonėlio. Abu plūšėjome nesustodami ir susitelkę tik į savo darbą, kad spėtume atlikti privalomą normą. Taip bekasant, po kažkiek laiko pajutau, kad aš darbuojuosi vienas, o mano draugas anglies nebestumia.

– Počemū ugla nepadašoš? Užė ustal? (Kodėl anglies nebestumi? Jau pavargai?), – paklausiau „naparniko“ atsisukęs. Neišgirdęs atsakymo dar kelis kartus garsiau pakartoju tą patį. Niekas neatsiliepė. Buvo tylu tylu, tik savo uždusų alsavimą galėjau girdėti. Tuomet suvokiau, kad įvyko kažkas negero. Staigiai mečiau kastuvą ir puoliau gilyn į „pečką“. Tamsoje nesimatė nei kalnakasio, nei jo žiburėlio, pritvirtinto prie ausinės kepurės. Semenichino nustumta anglis tiek sumažino angą, kad toliau galėjau tik šliaužte šliaužti link jo. Taip bešliaužiant staiga pajutau kažkokį kvapą ir man pradėjo svaigti galva. Suvokiau, kad aš visai prarandu jėgas. Tada, kiek įmanydamas skubiai stengiausi pasiirti dar į priekį nuspardydamas anglis nuo savęs žemyn ir šaukdamas Semenichiną. Pagaliau priekyje lygtai išgirdau kažkokį garsą ir beveik tuo pačiu metu ranka pasiekiau jo koją. Apsidžiaugiau prisikasęs iki draugo, bet išsigandau, kad dabar, nusilpus jėgoms ir aptemus sąmonei, niekuo negalėsiu nei jam padėti, nei pats sugebėsiu išsikapanoti iš tos skylės. Mes dirbome vietoje, atokioje nuo šachtos „magistralės“. Tad apie jokią pagalbą nebuvo ir kalbos. Nors dar ruseno kažkokia viltis, kad įvyks stebuklas, ir kas nors šiuo „urvu“ praeis. Ačiū Dievui, kad nebuvau visiškai praradęs sąmonės. Tas išgąstis man suteikė papildomos energijos, ir aš iš pasakutinių jėgų pradėjau atbulas kapnotis atgal, tempdamas paskui save apalpusį Semenichiną. Kol pagaliau ištraukiau jį leisgyvį iš „pečkos“ gilumos žemyn, jau ir pats pasijutau gerokai apdujęs. Atitemčiau draugą prie vagonėlio, kur jautėsi gaivesnio oro skersvėjis. Kol sunkiai atgavinėjau jėgas ir kvapą, žiūriu ir „naparnikas“ pradėjo rodyti pirmuosius gyvybės požymius. Kai daugiau atsikvošėjo, jis pradėjo nei iš šio, nei iš to nesąmoningai kvatotis ir be perstojo kalbėti kažką, ko aš niekaip negalėjau suprasti. Man pasirodė, kad jis išprotėjo. Palikau jį kažkuriam laikui ramybėje, nes ir pats dar ilgokai jaučiau stiprų galvos svaigimą. Bet po kokio pusvalandžio draugas nusiramino ir atsipeikėjo, lyg iš po narkozės. Sakė dirbdamas „pečkoje“ nieko ypatingo nepajuto, tik kažkiek emė svaigti galva ir suėmė miegas. Jis neatsiminė nei kaip prarado sąmonę, nei kaip juokėsi atsigavęs, nei iš kur dabar atsirado čia. Teko jam viską smulkiai atpasakoti.

Beje, Semenichinas buvo labai mandagus, sąžiningas ir darbštus žmogus. **Bus daugiau.**

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

**Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500**

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD ANDREW J. YU, MD

ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

LITHUANIAN MERCY LIFT

Nuoširdžiai dėkoja už aukas, kurios skiriamos padėti Lietuvos sergančioms ir toliau tęsti pradėtus medicininius projektus.

Aukojo:

- \$2,500 – R. Viskanta, Ph.D., IN.
- \$250 – Fraternal Order of Eagles #1952, IL.
- \$200 – A. Milukas, RI; A. J. Ugenas, FL.
- \$150 – T. Bogusas, MA.
- \$100 – S. ir R. Gaffney, NY; A. P. Matioska, MA; M. F. Jablonskis, IL; D. ir B. Van Rheenen, IA, E. ir A. Reivydas, CA; V. ir V. Saulys, IL; P. Mileris, NE, A. V. Paskevičius/AIG, IL; dr. J. ir S. Galante, WI; A. C. Gurauskas, IL.
- \$95 – D. A. Banaitis, OR.
- \$85 – Sisters of Mercy of the Americas, MA.
- \$50 – D. ir M. Pajeda, NE; R. ir K. Susinskas, IL; A. ir E. Reivydas, CA; V. ir V. Saulys, IL; G. ir N. Zukas, NY; Z. Griganavicius, CA; V. Kaupas, FL; C. R. Baksys, CA; dr. M. G. Arvystas, NJ; J. Jakubenas, CA; G. ir M. Ercius, NY; R. M. Bendoraitis, IL; A. Karaitis, IL; American Lithuanian Club, NJ; A. ir A. Muliolis, OH; A. ir R. Marchertas, IL; J. ir A. Norton, NY.
- \$45 – O. Kartanas, NE.
- \$35 – J. Bernot, NJ; L. ir O. Sabaliūnas, MI.
- \$30 – N. R. Zdanys, IL; J. ir N. Valaitis, CT.
- \$25 – R. ir R. Slepetytis, NJ; D. M. Elsbergas, IL; M. Cojean, NJ; L. T. Petkus, IL; A. ir A. Zolynas, CA; A. ir J. Dargis, MD.
- \$20 – S. J. Rymas, IL; A. ir J. Budrys, AZ; W. R. Burimaukas, NY.
- \$15 – R. V. Taunys, CT; R. H. Raubertas, NJ.
- \$10 – V. ir S. Vasikauskas, FL.
- \$5 – T. Karanauskas, CA; Anonymous; E. Sluder, CO; A. Papeika, CT.
- \$2 – C. Hase, IL.

Prisiminti:

A. a. Henriko Solio atminimą pagerbti aukojo V. Domanskis, FL – \$50 ir E. Damijonaitis, FL – \$25.
A. a. Alice Rebrock atminimą pagerbti aukojo J. Harr, NY – \$50.
Jūsų nuoširdžios aukos yra labai vertinamos!

Lithuanian Mercy Lift, P. O. Box 88, Palos Heights, IL 60463.
Fed. Tax ID #36-3810893.
lithuanianmercyliift@yahoo.com
www.lithuanianmercyliift.org

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.,
išskyrus savaitgalius, klausykite

Tel. 773-476-2242 seniausios Amerikoje lietuviškos radijo laidos

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyko ne tik Kūčių vakarienė, bet ir buvo suruoštas tradicinis misijos choro (vadovė Jūratė Grabliauskienė) koncertas, sukviėtas gausų būrį muzikos mylėtojų.

Misijos choras koncerto metu.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Kalėdiniai renginiai Palaimintojo J. Matulaičio misijoje

Prieš Kalėdų šventes, 2009 m. gruodžio 24 d. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyko Kūčių vakarienė, į kurią susirinko nemaža grupelė žmonių, tą vakarą norėjusių drauge su kitais susėsti prie bendro Kūčių vakarienės stalo. Ses. Ignė paskaitė ištrauką iš tos dienos Evangelijos, prelatas I. Urbonas visus pasveikino, linkėdamas palaimingų ir gražių metų.

Įkandin kalėdinei tradicijai visi tarpusavyje, laimindami vienas kitą, pasidalino kalėdaičiais. Marijus Prapuolenis vedė kalėdinių giesmių giedojimą, į kurį labai noriai visi įsi-

traukė.

Paklausti apie Kūčių vakaro tradiciją misijoje, vakarotojai pasidžiaugė, kad toks vakaras yra labai reikalingas, nes esantys toli nuo namų Lietuvoje žmonės čia randa ne tik jaukią aplinką, gardžius valgius, bet ir kitų žmonių artumą, bendruomenišką šeimą Dievo namuose. Tokia juk ir yra Kūčių vakaro esmė.

Dėkojame ses. Laimutei, Loretai ir Ignei už pagalbą ruošiant ir organizuojant šį vakarą.

Pal. J. Matulaičio
misijos žiniaraštis Nr. 150

Dovana Garliavos Juozo Lukšos gimnazijai

Praėjusių metų pabaigoje atnaujintą erdvią Kauno rajono Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos biblioteką pasiekė maloni dovana – 16 dėžių su knygomis iš asmeninės lietuvių patrioto, inžinieriaus, skautininko, šaulio, visuomeniško žmogaus Juozo Pažėros (1918–1999) bibliotekos. Šiame rinkinyje – įvairių sričių knygos ir leidiniai: istorijos, publicistikos, grožinės literatūros, taip pat periodinių leidinių rinkiniai.

Juozas Pažėra gimė 1918 metais Toronte, Kanadoje. Šeima grįžo į Lietuvą, kai Juozui buvo penkeri. Jis augo Garliavoje, mokykloje mokėsi kartu su Juozu Lukša, jiedu kartu sėdėjo viename suole. Baigęs braižybą ir inžineriją, dirbo geležinkelyje, domėjosi ir dalyvavo Klaipėdos krašto išvadavime, savo veikla prisidėjo prie Vilniaus krašto atgavimo.

Prasidėjęs Antrajam pasauliniam karui, prisijungė prie pasipriešinimo okupantams, padėdavo tautie-

čiams apeiti vokiečių okupantų įvestas taisykles, parveždavo partizanams ginklą, klijuodavo atsišaukimus. Po tėvo ir brolio žūties pasitraukė į Vakarų ir, nesulaukęs galimybės grįžti į Lietuvą, gavo leidimą su žmona emigruoti į Kanadą, vėliau persikėlė į JAV.

Juozo Pažėros dukters Jūratės dovanotos tėvelio knygos neabejotinai praturtins gimnazijos bibliotekos fondą ir suteiks galimybę tiek gimnazijos bendruomenei, tiek jos svečiams plėsti akiratį ir daugiau skaityti. Esame dėkingi už šią dovaną.

Šias knygas kartu su kitomis knygomis, gautomis iš JAV, Kanados ir Australijos lietuvių skaitytojais ras naujojoje gimnazijos bibliotekoje. Dalis knygų (istorine ir rezistencine tematika) bus saugomos gimnazijoje veikiančiame Lietuvos ir užsienio lietuvių rezistencijos studijų centre.

Elena Uselienė
Garliavos J. Lukšos gimnazija

Gimnazijos moksleiviai apžiūri dovanotas knygas. Elenos Uselienės nuotr.

Vilniuje įvyko pirmoji Lietuvos medžio drožėjų paroda–konkursas „Šventieji ir pilgrimai”

Lietuvos piligrimų bendrija Vilniuje Jeruzalės galerijoje surengė Lietuvos medžio drožėjų paroda–konkursą „Šventieji ir pilgrimai”. Parodoje–konkurse vykusiame 2009–2010 metų sandūroje dalyvavo 22 Lietuvos medžio drožėjai iš įvairių šalies regionų (Žemaitijos, Aukštaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos), buvo rodomi daugiau kaip 40 šventųjų ir piligrimų skulptūrėlių.

Kaip teigė Lietuvos piligrimų bendrijos pirmininkas dr. Darius Liutikas, Vilniuje surengta paroda „Šventieji ir pilgrimai” turėtų tapti tradicija, nes jaučiamas tokių parodų trūkumas šalies sostinėje. Tradicinės medžio drožėjų kūrinių parodos–konkursai, medžio drožėjų plenerai Lietuvoje dažniausiai vyksta mažesniuose miestuose ir miesteliuose. Konkursinės parodos siekiant įamžinti garsiausio XX a. dievdirbio L. Šepkos atminimą organizuojamos Rokiškyje. Čia taip pat tradicija tapo organizuoti prakartėlių parodas. Šv. Jurgio skulptūrų konkursas vyksta Veisiejuose.

Prano Dužinsko (I vieta) kūrinys „Piligrimas”. Bernardinai.lt nuotr.

Šventųjų ir piligrimų skulptūrėlių drožyba tebėra gyva ir žodžiu perduodama liaudies meno tradicija. Medinių skulptūrų sužetuose šventųjų vaizdavimas turi galias tradicijas. Liaudies meistrai pasirinkdavo drožti lietuvių liaudies labiausiai garbinamus šventuosius, kurie savo simboliškai prasme atitiko liaudies psichologiją, o kartais, kaip pažymi, P. Galaunė (Kaunas 1930 m.), „ir prosenovės religijos likusią dvasią, kaip,

pvz., šv. Agota, primenanti mitologinę Gabiją”. Grupinėse skulptūrėlėse vyravo Trijų Karalių auka, šventoji Šeima, šv. Juozapas, šv. Jonas Krikštytojas, šv. Pranciškaus Stigmatizacija, šv. Ona, šv. Jurgis, šv. Antanas, šv. Rokas, šv. Florijonas, šv. Izidorius, šv. Martynas. Populiariausios pavienių šventųjų skulptūrėlės buvo šv. Kazimiero, Šv. Jono Nepamuko, šv. Kristoforo, šv. Rapolo Arkangelo, šv. Petro, šv. Barbaros ir kt.

Šalia senųjų šventųjų vaizdavimo sužetu išskyla naujų, susijusių su kintančia senųjų motyvų panaudojimu arba pasižymintį neįprastomis formomis. Šiandieninėje visuomenėje kiekvienam žmogui svarbus yra gyvenimo tikslo suradimas ir jo siekis. Vis dažniau liaudies meistrų kūryboje išivyrą piligrimo simbolis. Piligrimas – tai asmuo keliaujantis į šventą vietą, asmuo turintis aiškų kelionės ir gyvenimo tikslą. Piligrimas – tai ne klajūnas, pasimetęs ieškojimuose ir nerandantis gyvenimo prasmės. Piligrimas turi aišką dvasinį ir išorinį kelią, kurį stengiasi įveikti. Ne visuomet tas kelias yra lengvas, tačiau vidinė motyvacija visuomet leidžia jį įveikti.

Piligrimo vaizdavimas liaudies mene nuo viduramžių pasižymi aiškiais simboliais ir detalėmis. Tipiško viduramžių piligrimo apdarą sudarė abitas su gobtuvu, plačiaabrylė skrybėlė, kelionmaišis, kuriame buvo laikomos relikvijos, maistas, pinigai. Rankoje pilgrimai turėdavo ilgą lazda, vėliau prie diržo dar ir didelį rožančių. Kai kurie pilgrimai nešdavo si ir tuometinius muzikos instrumentus: dūdeles, žvangučius. Taip pat pilgrimai turėdavo specialius ženklus, rodančius kelionės tikslą bei apsaugančius nuo pavojų. Vėliau pilgrimai išgydavo medalį, sagę ar kitą atributą su atvaizdu to šventojo, kurio kapo vykdavo lankyti. Piligrimų ir keliautojų globėjais buvo laikomi Trys Išminčiai, šv. Rapolas arkangelas, šv. Kristoforas. Nemažai šventųjų vaizduojami kaip pilgrimai: šv. Jokūbas, šv. Rapolas arkangelas, šv. Rokas.

Parodos–konkurso „Šventieji ir pilgrimai” uždarymo metu buvo įteikti apdovanojimai meniškiausių, šventųjų ir piligrimų drožybos tradicijas, ar originalias idėjas perteikiančių darbų autoriams. I vietą užėmė medžio drožėjas iš Telšių raj. Pranas Dužinskas (kūrinys „Piligrimas”), II vietą – medžio drožėjas iš Kauno Algirdas Jasilionis, III – Tomas Stambrasas iš Prienų raj.

Antrąją respublikinę paroda–konkursą „Šventieji ir pilgrimai” Lietuvos piligrimų bendrija numato surengti Vilniuje 2011 m. pabaigoje.

Bernardinai.lt

Bronius Seliukas, gyvenantis **Rancho Palos Verdes, CA**, užsisakė „Draugą” skaityti dar vienerius metus. Kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė ir 50 dol. auką. Labai ačiū.

Jurgis Valaitis, gyvenantis **Norwalk CT**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą bei atsiuntė 50 dol. auką. Nuširdžiai Jums dėkojame.

Aniceta Januška, gyvenanti **Milton, MA**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums ir 50 dol. auką. Labai ačiū.

DIDŽIOJI BRITANIJA

James Hyman galerija pristato I. Šerpytės darbus

Užsidarius parodai Lietuvos ambasadoje Londone, fotografės Indrės Šerpytės darbai toliau yra rodomi James Hyman galerijoje, kuri pristato 2009 metų Nacionalinio medijos muziejaus Bradforde metų stipendijos laimėtojus, tarp jų – ir lietuvių fotografę.

Daugiau nei iš 200 paraiškų atrinkti penki menininkai puikiai atspindi Jungtinės Karalystės šandien egzistuojančią fotografijos įvairovę. Pasak Greg Hobson, muziejaus fotografijos kuratoriaus, „buvo malonu matyti tokios aukštos kokybės fotografijos projektus ir protingus

I. Šerpytės darbas.

įkvepiančius pasiūlymus”. Paroda veiks nuo sausio 7 iki vasario 20 dienos.

Lietuviams.com

Mečio Brazaičio spalvotoji fotografija atkeliauja į Londoną

Dailėtyrininko Valentino Gylio ir Lietuvos instituto rūpestingai parengta paroda sausio 8 – kovo 6 dienomis rodoma Lietuvos ambasadoje Londone. Lietuvos karo aviacijos kapitono, topografo ir fotografijos mėgėjo Mečio Brazaičio (1903–1952) spalvotos nuotraukos nukelia į XX šimtmečio 4-ojo dešimtmečio pabaigą – laiką, kai buvo sukurti ir paplito pirmieji praktiškai pasiteisinę spalvotosios fotografijos būdai.

M. Brazaičio nuotr.

Parodai atrinktos skirtingų žanrų M. Brazaičio fotografijos, kuriose matyti laikmečio ženklai, gyvenimo būdas, mados, propaguojamos temos, kuriančios stabilias ir prašmatnias pirmosios nepriklausomos valstybės gyvenimo įvaizdžius.

1935 metais Londone buvo pristatyta nauja spalvotai kinematografijai skirta trijų sluoksnių (tripack) Kodachrome juosta, o 1936 metais spalio mėnesį rinkoje pasirodė 35 mm pločio diapozityvinė Agfacolor fotojuosta, skirta mėgėjiškai fotografijai. Diapozityvinė Agfacolor foto-

juosta iškart susilaukė didelio anuometinių fotomėgėjų susidomėjimo, o Lietuvos fotomėgėjų sąjungos pirminko prof. Stepono Kolupailos pastangomis 1938 metų rugsėjo mėnesį žurnale „Židinys“ buvo išspausdinta pirmoji spalvota „momentinės“ fotografijos reprodukcija.

Nepaisant to, kad anuomet dar nebuvo techninių galimybių atspausdinti spalvotą vaizdą fotopopieriuje, M. Brazaitis ne tik atidžiai studijuoja spalvotosios fotografijos technines galimybes, bet ir ieško tinkamiausių meninių sprendimų, bandydamas suteikti spalvai visaverčio fotografinio vaizdo dėmens reikšmę.

1944 metų vasarą M. Brazaičiui pasitraukus į Vakarų, spalvotas skaidres Ukmergėje saugojo autoriaus sesuo Sofija, o vėliau – jos sūnaus inžinieriaus Vytauto Narkevičiaus šeima Kaune. Siekiant plačiau pristatyti autoriaus fotografinį palikimą, paveldėtojai 2006 metais perdavė jo tvarkymą Kaune įsikūrusiai Atvirosios visuomenės studijų asociacijai.

Rodomas fotografijos reprodukuotos iš nuotraukų skaitmeninių versijų, kurios buvo parengtos 2006–2007 metais, nuskenavus 35 mm spalvotas pozityvines Agfacolor. Parodos rengėjas Valentinas Gylys, gamintojas – Lietuvos institutas, parodą pristato Lietuvos ambasada Londone. Renginys įtrauktas į vieną populiariausių Londono parodų gidą „New Exhibitions”.

Lietuviams.com

ŠVEICARIJA

Vilniuje prisimenamas Vaclovas Dargužas

Sausio 6 dieną Vilniaus universiteto bibliotekoje atidaryta paroda „Nepaskendęs svetimųjų jūroje: Dr. Vaclovas Dargužas, 1920–2009”, kuri veiks iki vasario 19 dienos.

Paroda skirta Vilniaus universiteto garbės daktaro (1991), Vilniaus universiteto bibliotekos globėjo ir mecenato dr. Vaclovo Dargužo 90-čiui paminėti. V. Dargužas daug nuveikė Lietuvos labui, rūpinosi lietuvių išeivijos Šveicarijoje kultūros paveldo perdavimu Lietuvai. Už nuopelnus Lietuvai V. Dargužas 1998 metais apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu.

„Gyvenimas yra tiek vertas, kiek gali palikti po savęs. Jeigu neturi sukaupęs didelių turtų – pats brangiausias visada yra Tavyje. Tai MEILĖ TĖVYNEI. Net ir tada, kai Tau ją likimas lėmė mylėti ‘iš tolo’, –

yra pasakęs V. Dargužas.

Jis nuolat planuodavo, ką gali nuveikti Lietuvos labui. V. Dargužas rūpinosi lietuvių išeivijos kultūros paveldo perdavimu Lietuvai. Jo pastangomis Lietuvos dailės muziejus gavo Lietuvos visuomenei beveik visai negirdėto, o Šveicarijoje plačiai žinomo menininko, ilgamečio Ženevos universiteto Skulptūros katedros profesoriaus Gabrieliiaus Staniulio pirmuosius paveikslus, prisidėjo prie kitų dailininkų meno kūrinių parvežimo į Lietuvą. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijai V. Dargužas padovanojo M. K. Radvilos Našlaitėlio 1613 metų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemėlapi. Muzikos ir meno biblioteka Vilniuje dėkinga V. Dargužui už muzikos plokštelių rinkinį, Lietuvos veterinarijos akademija – už dalyvavimą žurnalo „Lietuvos

A † A VIKTORAS VESELKA

Mirė 2010 m. sausio 2 d.

Viktoras gimė 1916 m. sausio 22 d. kaime, netoli Ukmergės. Užaugo ūkyje, padėdamas tėvui dirbti staliaus darbus. Baigęs Ukmergės gimnaziją, įstojo į karo mokyklą. Baigė Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, geodezijos ir architektūros specialybę. Karui užėjus pasitraukė su broliais į Vakarų. Hanau lageryje sutiko Birutę Kulvelytę ir apsivedė 1946 m. Kartu emigravo į Ameriką 1949 m. Išdirbęs metus New York, įsikūrė Detroit. Ten su Birute susilaukė keturių dukrelių: a.a. Karolės, Danutės, Kristinos ir Rasos. Virš trisdešimt metų dirbo inžinieriumi General Motors, Cadillac kompanijoje. Išėjęs į pensiją 1981 m., dar daugelį metų pagal sutartį dirbo įvairioms įstaigoms. Paskutiniai darbai buvo suprojektuoti GM elektrinį automobilį nuo 1991–1993, o 1993 metais gavo specialų atžymėjimą už JAV prezidento limuzino projektą.

Nuo jaunystės drožinėjo, jo darbai buvo išstatyti parodose JAV ir Kanados miestuose. Jo koplytstulpis tebesveikina visus atvykusius į Dainavą, o kryžius puošia Kryžių kalną ten. Ilgus metus rėmė Dainavos stovyklavietę, Dievo Apvaizdos ir Šv. Antano parapijas, Ateitininkus ir kitas lietuviškas organizacijas.

Jį sutiko Amžinybėje a. a. žmona Birutė, kuri mirė 2008 m. sausio mėn., a. a. duktė Karolė, a. a. sesuo Jadzė, a.a. broliai Jonas ir Kazys.

Nuliūdę liko: sesuo Helga, a. a. dukros Karolės vyras Romas Paulėnas su vaikais Andrium ir žmona Gabriela, Karina ir Luku; dukra Danutė; dukra Kristina su vyru Vytu Bandžiuliu ir dukromis Liana, Rūta ir Daina, dukra Rasa su vyru Eriku Vasiliausku ir sūnumis Vėju ir Petru bei daugybė giminių Detroit, Bostone ir Lietuvoje.

Nuliūdę artimieji

SAUSIO 13-ĄJĄ MENANT

Atkelta iš 3 psl.

• • •

Paslaptingai ir net simboliškai liepsnoja sąjūdiečių prižiūrėti laužai. Aplink Seimą – didžiulių gelžbetoninių luitų barikados. Už nugaros, kitoje Gedimino prospekto pusėje, tokios pat barikados. Ant Neries upės kranto trūsia statybininkai, kelininkai, dėliodami didžiulio skersmens kanalizacijai skirtus vamzdžius prieš tankinei gynybai.

Žmonių kas minutę daugėjo. Niekas niekam neįsakinėjo, kiekvienas, atvykęs ginti savojo Parlamento, susirado laisvą šaligatvio plytelę ir stajosi ant jos – savo gynybos posto. Netrukus aikštėje nebeliko nė vienos laisvos plytelės – ant jų visų stovėjo savanoriai gynėjai. Staiga nuo aukščiausio namo žvalgas sąjūdiečiai sušuko: „Tankai, rusų tankai atvažiuoja!”

Nutilome, ėmėme dairytis aplinkui: ką veiksime, kai atvažiuos tankai? Priekyje barikados. Už nugaros – tokios pat barikados: nei bėgti, nei rėkti. Tik tvirtai stovėti vienas šalia kito ir laukti. Tylą nutraukė Landsbergis, paprašęs barikadas palikti moteris ir vaikus. Moterims atsiskius tą padaryti, minia pradėjo skanduoti: „Lie-tu-va ! Lie-tu-va!”

Kiek apimus, Seimo lange pasirodė kunigas Robertas Grigas. Jis kreipėsi į mus visus, Lietuvos Seimo gynėjus, kviesdamas bendrai pasimelsti, kad Dievas ir Šventoji Marija

apgintų ir išgelbėtų mus nuo priešo baisaus. Vieningai persižegnoję pradėjome garsiai kartoti kunigo maldos žodžius.

Mūsų maldoje gimė nepakartojamas XX amžiaus stebuklas: sovietų tankai, mums meldžiantis ir giedant, visai nepastebėti, pravažiavo tuneliu pro Siemo rūmus ir nuvažiavo į Šiaurės miestelį. Jie paliko mus besimeldžiančius. Jie, susigėdę savo žiaurumo, netešė tramdomųjų veiksmų. Pirmą kartą per visus carinės ir sovietinės Rusijos imperijos okupacijos laikus Lietuvos taikūs žmonės nugalėjo.

• • •

Minint Lietuvos išsivaduojamosios kovos iš okupantų jungo vieną reikšmingiausių datų – 1991 metų Sausio 13-tąją, noriu prisiminti visus, su manimi tą naktį buvusius, pagerbti visus keturiolika didvyrių, garbingai pasiaukojusių ir žuvusių prie Televizijos bokšto už mūsų Tėvynės ir tautos Laisvę ir Nepriklausomybę.

Ne apie tokią ateitį, kokia yra šiandien Lietuvoje, galvodami gynėme Lietuvos Nepriklausomybę, veržėmės iš Sovietinės Sąjungos. Vis dėlto džiaukimės išsikovota Laisve, kurkime geresnę Lietuvos ekonomiką, kurkime naują globalią lietuvių tautą, kuri savo pavyzdžiu dar kartą pasauliui lietuviams sugeba būti darniais ir vieningais, sugeba būti kultūringais.

veterinarija” redkolegijoje ir už jos bibliotekai dovanotus leidinius. Nepamiršo V. Dargužas ir savo gimtinės. Voveriškių pagrindinėje mokykloje įsteigė kasmetinę stipendiją geriausiai besimokančiam mokyklos mokinui, mokyklai perdavė įvairių knygų ir dokumentų.

V. Dargužas buvo VU bibliotekos globėjas ir mecenatas. 1983 metais jis padovanojo universitetui retą ir ver-

tingą XVI–XIX a. kartografijos rinkinį, tuo praturtindamas Tėvynės mokslo lobyną. V. Dargužas universiteto bibliotekai perdavė ir dalį asmeninės bibliotekos knygų, grafikos darbų, senų fotografijų. Čia saugomas jo asmeninis archyvas. Dargužo rūpesčiu į Vilniaus universiteto biblioteką buvo parvežtas ir A. Geručio archyvas.

Lietuviams.com

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆Ši penktadienį, sausio 15 d., 7:30 val. v. Pasaulio lietuvių centre (PLC) JAV LB Lemonto apylinkė kartu su PLC rengia pasaulyje išgarsėjusio dokumentinio filmo „Soviet Story“ pristatymą. Filmą Boston filmų festivalyje 2008 m. apdovanotas „Mass Impact Award“ premija. Filmo režisierius – Valdis Zatlers.

◆JAV LB Brighton Park apylinkės valdyba praneša, kad sausio 17 d., sekmadienį, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos Mozerio salėje, 4420 S. Fairfield Ave., po 10 val. r. šv. Mišių įvyks metinis narių susirinkimas. Dalyvavimas būtinas. Programoje – valdybos pranešimai, finansinė ataskaita, dalies naujų valdybos narių perrinkimas. Diskutuosime parapijos lietuvių išlikimo klausimu, rinksime metinį solidarumo įnašą. Po susirinkimo – cepelinų pietūs ir pabendravimas.

◆Susitikimas su Lietuvių išeivijos studentų stažuotės (LISS) programos, kurią ruošia ir vykdo JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba, direktore, JAV LB KV vicepirmininke Birute Bublione ir šios programos dalyviais, Amerikos lietuviams studentais, įvyks sausio 17 d. 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. LISS tikslas – sudaryti galimybę išeivijoje gyvenantiems universitetų studentams vasaros metu atlikti stažuotę Lietuvoje. Tel. pasiteiravimui: 708-691-9674.

◆Lemont High School Performing Arts Center (800 Porter St., Lemont, IL) 2010 m. sausio 23 d. 7 val. v. koncertas „Sąskambiai“. Dalyvauja: lietuvių meno ansamblis „Dainava“ (vadovas – Darius Polikaitis) ir birbynininkas Darius Klišys (Lietuva). Bilietus galima įsigyti www.box-office-tickets.com/dainava. Pasaulio lietuvių centre bilietai parduodami raštinėje ir sekmadieniais po 9 val. r. ir 11 val. r. šv. Mišių.

Kadras iš kino filmo „Vabzdžių dresuotojas“. www.static.obuolys.lt nuotr.

Vilniaus-Čikagos susigiminiavusių miestų komiteto ir LR Generalinio konsulato Čikagoje rengiamo lietuviškų filmų festivalio programos rėmuose sausio 21 d., ketvirtadienį, 6:30 val. v. Chicago Cultural Center (78 Washington St., Chicago, IL 60602) ir sausio 22 d., penktadienį, 6:30 val. v. Pasaulio lietuvių centre (12749 E. 127th St., Lemont, IL 60439) galėsite pamatyti kūrybinės dokumentikos filmą „Vabzdžių dresuotojas“, pasakojantį apie žymaus lietuvių kinematografininko ir lėlinės animacijos pradininko Vladislavo Starevičiaus (1882–1965) gyvenimo bei kūrybos kelią. Filmo siužeto takais ir takeliais veda specialiai filmui sukurti lėlių animacijos personažai – Liūtė ir Vabalas. Jie atgyja tarsi iš paties V. Starevičiaus filmų, kuriuose knibždėte knibžda vabzdžiai, paukščiai ir žvėrys.

Aktoriui Gediminui Girdvainiui teko subtilus stebuklinio pasaulio šeimininko vaidmuo. Savo vaidybą G. Girdvainis filmą pavertė animacine intriga ir siurprizu. Filme mintimis apie V. Starevičiaus kūrybą dalijasi žinomas kino kritikas Skirmantas Valiulis, animacijos bei kino žinovai. Filmą sukūrė „Era Film“, rež. Donatas Ulvydas, Linas Augutis, Marek Skrobecki, Rasa Miškinytė, 2008 m. Filmo trukmė – 53 min.

◆JAV LB Krašto valdybos kultūros taryba ir Vidurio Vakarų apygarda vasario 20 d., šeštadienį, 7 val. v. kviečia visus muzikos ir baleto gerbėjus į šventinį Lietuvos meno meistrų koncertą „Lietuvos Nepriklausomybei – 92“. Koncerte dalyvaus Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro žvaigždės – balerina Eglė Špokaitė ir jos partneris Martynas Rimeikis, Amerikoje studijuojantis žymus smuikininkas Martynas Švėgžda von Bekker ir pianistė Gintė Čepinskaitė-Bistra. Koncertas vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). D daugiau informacijos tel.: 708-691-9674.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆Tradicinis vasaros piknikas Putnam, CT seserų vienuolyne įvyks š. m. liepos 25 d., praneša sesė Ignė. Rytinio pakraščio JAV Lietuvių Bendruomenės atstovai, Seselių rėmėjų taryba ir Neringos stovyklą remiantys asmenys sausio 9 d., susirinkę seserų vienuolyne, nutarė neleisti šiai tradicijai užgesti. Šventei suruošti ir ją vesti suburtas pikniko ruošos komitetas: ko-pirmininkai Diana Norkienė ir Daiva Veršelienė, nariai Snieguolė Stapčinskaitė, Gita ir Aidas Kupčinskai. Neringos stovyklautojai vėl galės pradžiuginti šventės dalyvius, o seserys džiaugsis, kad vienuolyno sodyba vėl sukvies lietuvius prasmingai gegužinei. Visais klausimais kreiptis: diananork@yahoo.com; daiva@rcn.com;

Skelbimas

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, sausio 15 d., penktadienį, 7:30 val. v. atidaroma Reginos Nėdas darbų paroda „Gyvenimo simboliai. Abstrakcijos“. Atidaryme dalyvaus autorė. Menininkė Regina Nėdas (dešinėje) ir Čiurlionio galerijos talkininkė Viktorija Turapinaitė ruošiasi parodos atidarymui.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Kas yra vaikų skriaudimas ir nepriežiūra? Kokie veiksniai priskiriami seksualinei skriaudai? Kodėl vaikai dažnai nepasakoja apie patirtą prievartą? Kaip paaiškinti įvairaus amžiaus grupėms, vaikų išnaudojimo sampratą? Kur kreiptis matant, kad vaikas yra išnaudojamas ar su juo netinkamai elgiamasi? Šiais ir kitais klausimais paskaitą Čikagos liuanis mokyklos mokytojams 2010 m. sausio 9 d. skaitė Loreta Stavskienė (Licensed Clinical Professional Counselors). Po paskaitos prelegentė atsakė į mokytojų klausimus, vyko diskusijos.

Laimos Apanavičienės nuotr.

„Draugo“ knygynėlyje

„Esate ištremta pagrįstai“

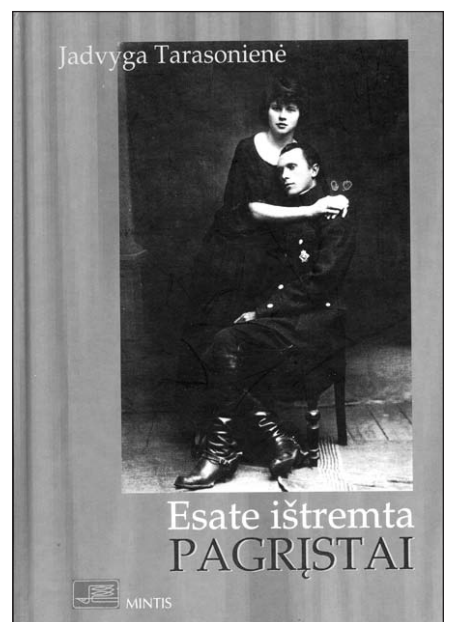
Jadvyga Tarasonienė „Esate ištremta pagrįstai“. Vilnius: „Mintis“, 2004, 233 psl.

„Knygos autorės Jadvygos Jablonskytės-Tarasonienės būta labai atidžios gyvenimo stebėtojos ir talentingos pastebėtų dalykų atpasakotojos. Sakytume, net vaizduotojos. Jos atsiminimai pateikti platų XX amžiaus šešių septynių dešimtmečių Lietuvos gyvenimo vaizdą: kaimo ir dvaro buitį, Pirmojo pasaulinio karo siaubą, pirmųjų nepriklausomos Lietuvos dešimtmečių pažangą ir po 1940 m. birželio įvykių kilusią katastrofišką griūtį, palaidojusią daugybės žmonių svajonę bei viltis. Tarp tų žmonių labiausiai iškyla žymaus kalbininko Jono Jablonskio giminaičių likimai“, – rašo Arnoldas Piročkinas, ketvirtame knygos viršelyje.

Kaip ir daugelis lietuvių, knygos autorė neišvengė Sibiro. Autorės tremtinės atsiminimuose susipynę šviesūs vaikystės ir jaunystės vaizdai, Pirmojo pasaulinio karo išgyvenimai, Pirmosios nepriklausomos Lietuvos Kauno šurmūlys, okupacija, tremtis ir galiausiai atkaklumu pasiektas pripažinimas, kad represuota buvo neteisėtai.

Autorė knygoje pastebi ne tik žiaurų režimą, baisias gyvenimo sąlygas. Savo knygoje ji rašo ir apie tai, kaip ir sunkiausiomis sąlygomis

sutiko daug žmonių, išlaikiusių žmoniškumą. Kas žino, gal tai ir padėjo jai su šeima grįžti į Lietuvą iš baisios tremties?

Knyga iliustruota nuotraukomis.

Knygos kaina – 23 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridėdam 10,25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokesčiai. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel.: 773-585-9500.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500